THE LIBRARY OF CONGRESS (GRATIS)
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, DC 20025 DM

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXXI Kaina 35 c. TREČIADIENIS – WEDNESDAY, KOVAS – MARCH 14, 1990 Nr. 51

Nutarimas

Dėl 1938 m. gegužės 12 d. Lietuvos Konstitucijos galiojimo atstatymo

Vilnius. – Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba,

– patvirtindama Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos 1990 m. vasario 7 d. nutarimą „Dėl 1939 metų Vokietijos-TSRS sutarčių ir jų pasekmių Lietuvoj likvidavimo".

– konstatuodama, kad 1938 m. gegužės 12 d. Lietuvos Konstitucijos galiojimas buvo neteisėtai sutrukdytas, TSR Sąjungai 1940 m. birželio 15 d. įvykdžius agresiją prieš nepriklausomą Lietuvos valstybę ir ją aneksavus,

– laikydama 1940 m. liepos 21 d. Liaudies Seimą svetimos valstybės valios reiškimo išraiška, o jo nutarimus neteisėtais,

– norėdama atstatyti pažeistas tautas ir Lietuvos valstybės suverenines teises,

nutaria:

1. Nutraukti 1978 m. balandžio 20 d. Lietuvos TSR Konstitucijos (Pagrindinio įstatymo) galiojimą.

2. Nutraukti 1977 m. spalio 7 d. TSRS Konstitucijos (Pagrindinio įstatymo), taip pat „TSRS ir sąjunginių respublikų įstatymų pagrindų" taikymą Lietuvos Respublikos teritorijoje.

3. Atnaujinti 1938 metų gegužės 12 dienos Lietuvos Konstitucijos veikimą visoje Lietuvojos Respublikos teritorijoje, sustabdant tų skyrių ir straipsnių, kurie reglamentuoja Respublikos Prezidento, Seimo, Valstybės Tarybos ir Valstybės kontrolės statusą, galiojimą.

4. Nustatyti, kad 1938 m. gegužės 12 d. Lietuvos Konstitucijos galiojimo atstatymas pats savaime neatkuria Lietuvos Respublikoje iki 1940 m. birželio 15 d. veikusių įstatymų.

5. Šis įstatymas įsigalioja nuo jo priėmimo momento.

Lietuvos Respublikos
Aukščiausios Tarybos
Pirmininkas

Vilnius, 1990 m. kovo 11 d.

Kreipiasi Lietuvos Taryba

Vilnius. – Redakcija gavo telefaksu kelis Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos kreipimosi tekstus, tačiau ne visus gali paskelbti skaitytojams, kadangi kai kurie tekstai labai sunkiai išskaitomi, o kai kurios eilutės visai neišskaitomos. Tegalime spausdinti tik du.

Kreipimasis į pasaulio tautas

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, paskelbusi nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymą ir sugrįžimą į laisvųjų pasaulio šalių šeimą, tikisi jų broliško solidarumo ir paramos.

Mūsų sprendimas nėra nukreiptas nė prieš vieną valstybę, nė prieš vieną Lietuvoje gyvenančią tautybę. Tai kelias, kuris leidžia užtikrinti Lietuvoje žmogaus, piliečio ir tautinių bendrijų teises, atsiverti laisvam bendravimui, įnešti mūsų atsakomybės ir darbo indėlį į kuriamą teisingumo ir santarvės pasaulį.

Tepadeda mums Dievas ir visi geros valios žmonės!

Kreipimasis į Lietuvos tautines bendrijas

Įvairių tautinių, religinių bendrijų taikus sugyvenimas Lietuvoje mena senuosius Gedimino laikus. Lietuva – bendroji mūsų Tėvynė, ir mes visada laimėdavome, kai negandų metais eidavome iš vieno. Toje pačioje Lietuvos žemėje mums teko iškęsti ilgametę svetimųjų priespaudą, kuria pasinaudodavo, kai mūsų nedraugams pavykdavo sukurstyti tarpusavio vaidus.

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, skelbdama nepriklausomos Lietuvos valstybės tęstinumą, kviečia visas respublikos tautines bendrijas į brolišką taiką, kurios tikslas – sugrąžinti Lietuvą į laisvų ir demokratinių Europos valstybių šeimą, užtikrinti visas Lietuvos piliečių, visų tautinių bendrijų teises, puoselėti savo kalbą, kultūrą ir papročius.

Padarykime viską, kad mūsų dori siekimai susilauktų pasaulio pritarimo, kad mūsų iškovota pergalė niekam neatneštų skriaudos.

Karo tarnyba tik Ukrainoje

Lvovas. – Vasario 7 d. piliečių organizacinis-iniciatyvinis komitetas, siekiantis sukurti Ukrainos ginkluotąsias pajėgas, priėmė pareiškimą, kuriame reikalaujama pereinamuoju laikotarpiu, nesukūrus Ukrainos ginkluotųjų pajėgų, sudaryti respublikos gyventojams – Tarybiniams kariams galimybes tarnauti Ukrainoje; kariams, pašauktiems iš Ukrainos, uždrausti tarnauti kitose respublikose; sudaryti sąlygas alternatyvinei tarnybai Tarybų Sąjungos ginkluotosiose pajėgose; leisti lankytis kariniuose daliniuose spaudos, dvasininkijos bei visuomeninių organizacijų atstovams; pakeisti ištikimybės tarybinei vyriausybei priesaiką ištikimybės Ukrainos tautai priesaika; kategoriškai uždrausti karių panaudojimą prieš savo ir kitas tautas.

Pareiškimą pasirašė Lvovo Socialdemokratų organizacija, Nepriklausomo Ukrainos Jaunimo bei Ukrainos Helsinkio sąjungos, „Spadoinos" ir „Sokolo" draugijos.

Kai nauja nekomunistinė vyriausybė Lietuvoje perima valdžią iš sovietinės vyriausybės, tai ir prie Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos rūmų pirmadienį iškabinama nepriklausomos Lietuvos valstybinė vėliava.
Nuotrauka Londono spaudoje

JAV pareiškimas

Washingtonas, kovo 11 d. – JAV prezidento Busho administracija, tuoj po paskelbimo Lietuvos nepriklausomybės atstatymo deklaracijos Vilniuje, išleido Baltųjų rūmų pareiškimą, raginantį Sovietų Sąjungą respektuoti Lietuvos parlamento sprendimą atstatyti valstybės suverenumą.

Baltieji rūmai, kaip praneša AP žinių agentūra, savo pareiškime paragino Michailo Gorbačiovo vyriausybę pradėti „tuoj pat konstruktyvius pasitarimus" su atsiskyrusia Lietuvos vyriausybe. Tačiau Baltieji rūmai nepasakė, kad pripažįsta šią Lietuvos vyriausybę. Vietoj to kaip rašo „New York Times", pažymi, jog „JAV niekad nepripažino jėga nepriklausomų Estijos, Latvijos ir Lietuvos valstybių įjungimą į Sovietų Sąjungą". Baltųjų rūmų spaudos direktorius Marlin Fitzwater, skaitydamas oficialų pareiškimą, išreiškė: „Mes nuolatos palaikėme Pabaltijo žmonių neatimamą teisę taikingam apsisprendimui. Naujasis parlamentas deklaravo savo norą atstatyti Lietuvos nepriklausomybę. JAV ragina Sovietų vyriausybę respektuoti Lietuvos piliečių valią, kuri buvo pareikšta per laisvai išrinktus atstovus ir mano, kad Lietuvos vyriausybė respektuos savo mažumų teises. Mes tikime, kad visos šalys darys tai, kad būtų išvengta neramumų ar smurto".

Dalyvausime, jei būsime kviesti

Fitzwater dar pridėjo, jog „JAV tiki, jog yra abipusiškas Lietuvos Sovietų Sąjungos ir Europos kraštų interesas išspręsti tai taikingai". Tos Europos tautos yra 35 valstybių organizacija, kuri kartais vadinama Helsinkio akto valstybėmis. Jom dar priklauso JAV ir Kanada, išskyrus Albaniją. Helsinkio valstybės, kurios pasirašė susitarimą, kad būtų mažinamas apsiginklavimas ir atsteigtos žmogaus teisės, šiuo metu žiūri, kad tie principai nebūtų pažeisti kuriant naująją Europą.

Aiškindamas Busho administracijos pozicija, oficialus vyriausybės pareigūnas, pasakė, jog Lietuva tik pasitarimų keliu pasieks savo galutinio tikslo ir Washingtone yra nusiteikimas nesunkinti prezidentui Gorbačiovui reikalų griežtais pareiškimais Pabaltijo valstybių klausimu, kai Sovietų vadas, atrodo, eina tą kryptimi, kad jos būtų laisvos. „Gorbačiovas turi sutikti su principu, kad Pabaltijo valstybės bus nepriklausomos ir turi sutikti su procesu, kuriuo ši nepriklausomybė bus laipsniškai įgyvendinta". Ir tas pareigūnas dar pasakė, kad šiems reikalams nenori vadovauti. „Mes tik tuo atveju galime dalyvauti, jei būsime pakviesti abiejų pusių".

– **Maskvoje** Reuterio žinių biuras praneša, jog rašytojas Aleksandras Solženitsynas pažadėjo sugrįžti į tėvynę tik tada, kai jo visos knygos bus leidžiamos laisvai skaityti.

– **Austrija** sutiko, praneša Žydų žinių agentūra, mokėti 25 mil. dol. žydų institucijoms už nacių metais nukentėjusius žydus, kurie dabar gyvena JAV, Izraelyje, pačioje Austrijoje ir kitur. Žydai tai vadina „Waldheimo atsilyginimu", pastebi „Sentinel" laikraštis.

TRUMPAI IŠ VISUR

– **Lietuvos** Respublikos Aukščiausioji taryba nutarė, kad visos buvusios Lietuvos TSR sąjunginio-respublikinio pavaldumo ministerijos, valstybiniai komitetai ir žinybos pavaldžios tik Lietuvos Respublikai. Šis įstatymas įsigaliojo nuo jo paskelbimo dienos.

– **Lietuvos** vyriausybė taip pat kreipėsi į Sovietų Sąjungoje esančias tautas, prašydama paremti lietuvių siekius ir suprasti geranoriškus tikslus. Tuo pačiu priminė, kad šimtai tūkstančių lietuvių buvo represuojami, kankinami, žudomi ir kad po slaptųjų TSRS ir Vokietijos susitarimų Lietuva tapo agresijos auka ir buvo aneksuota. Sektinas pavyzdys – 1920 metų liepos 12 d. Lietuvos-Rusijos taikos sutartis.

– **Labai reikšmingas** turėtų būti naujosios Lietuvos vyriausybės žodis visiems Lietuvos žmonėms, kviečiąs istoriniam susitaikinimui ir atgimimui. Štai viena to pareiškimo ištrauka: „Būkime atlaidūs! Net ir smukę, prasigėrę, apsivogę, mele ir nedorybėse paskendę, slapta šnipinėję ir savo tautiečius skundę žmonės yra negailestingos sistemos palaužti tos pačios motinos – Lietuvos vaikai. Niekam neturi būti užkirsta galimybė prisikelti ir sugrįžti į dorą gyvenimo kelią". Deja, didesnė teksto dalis atėjo neišskaitoma.

– **Lenkijos** prez. Jaruzelskis ir Prancūzijos prez. Mitterrand po pasitarimų pareiškė, jog Lenkija, nors dalinai, bet turėtų dalyvauti Vokietijų sujungimo klausimų sprendime.

– **Italijos Komunistų** partija didele balsų dauguma nubalsavo persiorganizuoti į socialdemokratų partiją ir daugiau nebesivadinti Komunistų partija.

– **Bonoje** II Pasaulinio karo sąjungininkai – JAV, Britanija, Sovietų Sąjunga ir Prancūzija pradėjo pasitarimus Vokietijos sujungimo klausimais.

– **Rytų Vokietijoje** konservatyviųjų organizacija, kurią remia kancleris H. Kohl, paskutinių nuomonių apklausinėjimuose rinkiminėje kampanijoje vyrauja 36%. Rinkimai ten įvyks kovo 18 d.

– **Vengrijoje** šį pirmadienį pradėjo Sovietų kariuomenė išvažiuoti iš krašto, kai buvo pasirašyta sutartis.

– **Mongolijoje** pasitraukė visas Politbiuras, tačiau Komunistų vadas dar siūlė, kad Komunistų partija ir toliau turėtų vadovaujančią rolę.

– **UPI tarptautinė žinių agentūra ir prancūzų žinių agentūra taip pat praneša, kad vyksta kažkokie kontaktai tarp Washingtono ir Teherano.**

– **Japonijos** premjeras Tosiki Kaifu vakar pradėjo pasitarimus su prez. Bushu Palm Springs mieste ekonominiais klausimais.

– **JAV Pašto** tarnyba įteikė pareiškimą, kuriuo prašo leidimo padidinti pašto ženklų kainą iki 30 centų, o kitiems patarnavimams iki 20%.

– **Ukrainoje** šiuo metu yra 51,377,000 gyventojų ir jų Aukščiausioji taryba turi 450 deputatų.

Sovietams „aliarmuojanti" padėtis

Kodėl Brazauskas balsavo už nepriklausomybę

Maskva. – Prez. M. Gorbačiovas pirmadienį Lietuvos nepriklausomybės deklaracijos paskelbimą aptardamas, pasakė, kad padėtis yra „aliarmuojanti", bet jis nieko nesakė, ką Kremlius ruošiasi daryti. Jis sakė, jog Lietuvos parlamento sprendimas turi būti aptartas Sovietų Liaudies deputatų kongrese, kurio speciali sesija prasidėjo pirmadienį.

Gorbačiovas dar pridėjo, kad tai liečia pagrindinius respublikos interesus ir jos žmonių likimą, o taip pat ir visą kraštą. Bet Sovietų vadai, įskaitant ir patį senųjų pažiūrų reiškėją Jegorą Ligačiovą, pažadėjo nenaudoti karinės jėgos, kad būtų sulaikyta paskelbtoji Lietuvos nepriklausomybės atstatymo deklaracija, kai ta nepriklausomybė buvo prarasta 1940 metais Stalinui įvedus kariuomenę, rašo „Washington Post" laikraštis.

Savo komentarus Gorbačiovas pasakė Liaudies Kongrese, o Ligačiovas kalbėjo, kad tankai nepadės išrišti tos problemos Lietuvoje. „Mes turime tai išspręsti politiniu keliu". Kai taip Gorbačiovas kalbėjo, tai Lietuvos parlamentas paprašė Maskvą pripažinti Lietuvos suverenitetą ir pradėti pasitarimus išspręsti susidariusiems naujiems klausimams.

Svarbiausieji dalykai

Užsienio žurnalistai Vilniuje ir Maskvoje kelia klausimus, kaip bus sprendžiami ateities klausimai, kurių yra labai daug. Svarbiausieji yra, kokiomis sąlygomis ir kokia kaina kolektyviniai ūkiai, bankai, fabrikai, uostas, geležinkeliai ir kitas turtas bus pervestas Lietuvos Respublikai. Ar lietuviai yra ką nors skolingi Maskvai už pastatytus industrinius pastatus ir įrengimus nuo 1940 metų, kaip kad Gorbačiovas sako, kad teks sumokėti 33 bilijonus dolerių, klausia „Washington Post". O gal Maskva yra skolinga Lietuvai daug daugiau už padarytą „ekonominę žalą" ir įvykdytas deportacijas į Sibirą? Ar ryšiai nuo dabar bus šalti, bet garbingi, o gal Maskva, pykdama, įves ekonominę blokadą prieš Lietuvą? Ministerė pirmininkė Kazimiera Prunskienė pasakė, jog ekonominis spaudimas jau yra prasidėjęs, nes Sovietai sumažino benzino ir alyvos pristatymą.

Sovietų kareiviai dar Lietuvoje

Pasaulio spauda stebisi, kad kitą dieną, po deklaracijos paskelbimo nebuvo Vilniuje džiaugsmo demonstracijų. „Tai mūsų stilius. Bet viduje mes visi jaučiamės truputį atgimę", kalbėjo korespondentui Vytautas Landsbergis. Lietuviai gerai supranta, kad kelias į tikrąją nepriklausomybę bus ilgas ir sunkus. Sovietų 200,000 kareivių tebėra Lietuvoje. Pirmadienį Landsbergis parlamentarams kalbėjo: „mes turime dirbti labai sunkiai". Jis yra pirmasis ne komunistas, išrinktas parlamento valstybės galva sovietinėje orbitoje. Jis pramatąs ilgą ir sunkų periodą pasitarimuose su Maskva.

Komunistų vado nuotaikos

Kitos dienos įspūdžius aprašydamas „New York Times" biuro vedėjas Bill Keller Vilniuje, rašo, jog Lietuvos Komunistų partijos vadas Algirdas Brazauskas, kuris pralaimėjo prezidento rinkimus, pasakė jam: „Nė vienas nėra šiandien laimingas. Kiekvienas galvoja kad tai, ką padarė, yra nenatūralus ir nelogiškas kelias". Brazauskas pirmadienį išskrido į Maskvą. Paklaustas, kodėl jis balsavo už nepriklausymės deklaraciją, pasakė: „Aš nenorėjau būti vadinamas išdaviku". Bet jis mano, kad bus pradėti pasitarimai šį mėnesį su Maskva išsinarplioti iš padėties. „Aš nemanau, kad Maskva sutiktų su tuo", kalbėjo jis, pastebėdamas: „De jure Lietuva nebėra daugiau Sovietų Sąjungos dalis, bet de facto, tebėra".

Tačiau korespondentas sako, kad apklausinėti lietuviai pasisakė esą patenkinti padarytu sprendimu.

Ne iš karto teisės Gorbačiovui

Maskva. – Radikalūs rusų atstovai kartu su kitų Sovietų respublikų atstovais pirmadienį pradėtoje Liaudies Kongreso sesijoje pasipriešino prieš Gorbačiovui suteikimą jo prašomų teisių valdyti Sovietų Sąjungai. Vakare turėjo būti balsuojama, kad tos galingiausios teisės pasaulyje, kurių dar neturi joks pasaulio prezidentas, būtų jam pripažintos. Tačiau balsavimas buvo atidėtas antradieniui, nes bijota, kad gali nebūti reikalingų dviejų trečdalių balsų. Gorbačiovo palaikytojai aiškino, kad būtina tas teises suteikti, kadangi šiuo metu reikalinga centralizuota viena jėga, kad išgelbėtų Sovietų Sąjungą nuo sugriuvimo. Opozicijos blokui vadovauja istorikas Jurijas Afanasejevas. Jo blokas sutiksiąs tik tada su tuo siūlymu, jei bus įvesta Sovietų Sąjungoje daugpartinė sistema, kuriai dabar priešinasi ne tik pats Gorbačiovas, bet ir kiti Politbiuro nariai.

Kongrese Lietuvos deputatų vietos buvo tuščios. Taip pat buvo tuščia vieta ir Kongreso prezidiume, kur būna 15 respublikų vadai.

– **Gudijoje** buvo renkami 410 narių į Aukščiausiąją tarybą. Antriniuose rinkimuose turės būti perrenkami 360 kandidatų.

KALENDORIUS

Kovo 14 d.: Darmantas, Karigailė, Matilda, Sugirdas.

Kovo 15 d.: Klemensas, Lionginas, Lukrecija, Novilė, Tautgintė.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:06, leidžiasi 5:55.
Temperatūra dieną 70 l., naktį 53 l.

SKAUTYBĖS kelias

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKIŲ,-KŲ RAMOVĖ

Redaguoja j.v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

LAISVĖS RYTUI TĖVYNĖJE AUŠTANT

Brangūs Sesės-Broliai čia ir Tėvynėje!

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATKŪRIMO proga LSS Seserijos vardu sveikinu Seses-Brolius Tėvynėje, išgyvenančius tą nepakeičiamą, savo pačių rankomis atgaunamos laisvės jausmą! Teauga jis ir testiprėja, kad vis gilėjančia vaga apjuostų visą kraštą, tesustodamas prie Baltijos krantų, Laisvo žmogaus laisva daina teskrieja į visas šalis, kartodama LAISVI, LAISVI, MES ESAME LAISVI!...

Beribio džiugesio proga širdingai sveikinu seses ir brolius išeivijoje, toli nuo Tėvynės brangios. Ir mes esame dalis tos šventės, džiaugsmo! Savo maža įnašo dalele ir mes išlaikėme gyvą tikėjimą šviesesne ateitimi, tarsi relikviją saugodami tai, kas buvo išsinešta širdyje. Mes esame gyva dalis Tautos grandinėje.

Tebūnie šios dienos pilnos viltingo džiaugsmo, naujo ryžto ištvermei ir talkai atstatyt nualintą Tėvynę ir atkelti visus iki šiolei užkeltus vartus! Koks didelis uždavinys čia mums! Ir kiekviena diena tebūnie vienas mažas žingsnis ta pačia kryptim: ką bedaryčiau — darau už du! Vienas kąsnis man, kitas sesei-broliui tenai..

Pasidalintas džiaugsmas auga ir klesti. Pasidalintas skausmas mažta ir lengvėja. Dalinkimės! Kas žino, gal ir mūsų duonos kepalas nesumažės, gal žuvis nesustos plaukus vandeny?!

Kalbėkime, išsisakykime ir atraskime kelius būt efektingais, kad visa skautiškoji patirtis, visas žinojimas galėtų būti panaudotas taip, kad tikrai pasijustume esą ta žadėtoji viena Laisvos Lietuvos Skautiškoji Šeima!

Budėkime!

v.s. t.n. Stefa Gedgaudienė,
LS Seserijos Vyriausia Skautininkė

ATGIMKIME SKAUTIŠKAM ĮSIPAREIGOJIMUI

Kai Lietuvoje atsikūrusi skautija entuziastingai plečia savo veiklą, išeivijoje pastebimas skautiškojo entuziazmo blėsimas. Jaunimo, norinčio skautauti, turime gražaus, deja, pradedame stokoti jiems vadovų,-vių. Ypač ši krizė pasireiškia Brolijoje. Juk jau turime ne vieną vadovę vadovaujančią berniukiams. Tuo tarpu neproporcingai auga „atsargon išėjusių" skautininkų,-kių skaičius. Ar nereikėtų atsinaujinimo kursų „atgimimui" paskatinti skautininkus,-es, juk skautininko,-ės įžodžiu įsipareigojame darbui iš kurio „pensijon" neatleidžiama.

Čia spausdiname lietuviškos skautybės veterano a.a. v.s. Antano Saulaičio minčių santrauką, vaizdžiai nusakančią skautininko,-ės pareigas. Mintys buvo pareikštos 1967 m. kovo 19 d. vykusioje Chicagos skautininkų,-ių Ramovės sueigoje.

(Red.)

Skautininkų pareigos ir privalumai

Skautininkas yra pastovus lietuvių skautų sąjūdžio narys. Tokia vadovų kategorija yra fenomenas skautavimo sistemoje. Bet mūsuose ji yra tradicinė, ilgametė ir svarbi.

Skautininkas, kaip narys, ryškus dar vienu bruožu — savo pastovia atsakomybe.

Skautininkas yra kvalifikuotas, informuotas ir susidomėjęs vadovas.

Skautininkas skautavimo dvasią skleidžia savo nuotaika, metodais ir išmanymu.

Į skautininkus keliami vadovai:

1. gerai pažinę skautybę,
2. igiję skautų auklėjimo praktikos ir
3. gerai suprantą tautinius — lietuvybės idealus.

Skautininkas rūpinasi:

a. skautybės idėjų platinimu,
b. skautijos augimu ir
c. organizacijos gerove.

Vadovas, pakeltas į skautininkus, savo garbe įsipareigoja:

1. tarnauti Dievui, Tėvynei ir artimui,
2. būti pavyzdžiu jaunesniems skautams ir
3. dirbti skautijos gerovei.

Dalis ASS junjorų ir kandidačių po „krikštynų" Chicagoje. Iš k.: I eil. — Melisa Mackevičiūtė, Adomas Didžbalis, Asta Kazlauskaitė, Ingrida Cicėnaitė, Kristina Bielskutė ir Linas Paulius. II eil. — Linas Liutikas, Darius Buntinas, Linas Buntinas, Aleksandras Tamulis, Vytautas Tamulaitis, Edis Glavinskas, Tadas Glavinskas. Nuotr. **Angelės Linartaitės**

Nijolė Sadūnaitė „Kernavės" tunto Chicagoje sesių tarpe. Nuotr. **V. Tamulaičio**

„Krizė"

Skautininkų ir skautininkių susiduriama su „krize". Aktyvieji, sistemingai ir pažangiai dirbantieji tos „krizės" pajunta mažiau. O dėl įvairių priežasčių, kaip nors atsidūrusiems „šalia", vadinamoji krizė jaučiama labiau.

Ji vienaip ar kitaip pareina nuo išorinių bei išvidinių veiksnių. Kita aplinka ir pakitusios sąlygos. Psichologiniai dūžiai. Blaškymasis ir pasimetimas. Nusiminimas. Nevilties reiškiniai. Paklaidos. Kritika ir t.t. — tai būdingieji elementai, kuriuos padidina:

a. silpnas pareigingumas,
b. nenoras prisidėti,
c. apsileidimas tobulėti,
d. atsakomybės kratymasis ir
e. bendras šlijimas.

Pasipila priekaištai: neprisideda, neišmano, nesigilina, neskaito, nesupranta, niekad laiko neturi, kritikuoja, trukdo, kažko reikalauja sau ir t.t.

Priekaištai dar labiau raizgo dirbančiųjų ir nedirbančiųjų, vyresniųjų ir jaunesniųjų santykius, neigiamai atsiliepia į skautiškojo vadovavimo darbus ir kenkia esminiam skautiškojo ugdymo reikalui.

To pasėka: labai svarbioje vadovavimo sistemoje susidaro savotiška tuštuma, kurią reikia kaip nors užpildyti, arba kurią užpildo „pats gyvenimas". Įsrovena veržlesnis elementas: kartais geras, pozityvus, kūrybingas ir skautiškas, o kartais (kad ir labai retai) — lėkštas, karjeristiškas ar pan. Pirmuoju atveju dažnai išeina gerai, gi antruoju — prisiveisiama visokių negerovių.

Skautininkų įsipareigojimas

Kalbant apie neiginius, skautininkai,-ės juk atsako už tai, kad:

1. lietuviškosios skautybės idealai neblėstų,
2. skautiškoji dvasia nenyktų,
3. veikimo turinys neblanktų,
4. organizacinis vyksmas nebanalėtų ir
5. skautautojo,-os amžiaus lietuvis ir lietuvaitė nebūtų apviliami.

Mūsų skautininkai ir skautininkės yra galinga jėga, nepaprastas turtas ir didelis potencialas. Jie yra sąjūdžio pasisekimo, didybės ir garbės liudininkai.

Kalbant apie pasyviuosius ir „šalia" esančius, norisi klausti:

— kodėl nesigriebti, kodėl neprisidėti, kodėl nesilavinti?

— kodėl nesiveržti pirmyn, gilyn, platyn ir aukštyn?

— kodėl per skautybę nepasiaukoti lietuvybės labui?

— kodėl iš naujo neįprasminti ta talka savo laimingo buvimo mūsų tautos labui?

Darbų ir visokių darbelių, kuriuos reikia dirbti, yra daug ir įvairiausių. Tai reikia nuspalvinti savo talkos gražiausiomis spalvomis.

JŪRŲ SKAUTININKŲ-IŲ DĖMESIUI

Jūrų skautininkų,-ių „Grandies" sueiga kovo 21 d., trečiadienį, 8 val. vak. vyks pas Leopoldą Kupcikevičių, 6019 W. 59th St., Chicagoje. Dienotvarkėje numatyta aptarti vasaros ir būriavimo stovyklos ir kiti reikalai. Vyks vieneto vadijos rinkimai. Visi jūrų skautininkai,-ės kviečiami dalyvauti ir įsijungti į vieneto veiklą. Informacijai kreiptis į L. Kupcikevičių, tel. 312—434-9766 ir 312—735-6403.

Los Angeles Kunigaikštienės Gražinos būrelio 25 metų sukaktuvinėje šventėje viešniai, LS Seserijos Vyriausiai skautininkei vs tn Stefai Gedgaudienei gėlę sega būrelio vadovė s. L. Vilimienė; stebi Ramiojo Vandenyno rajono vadas vs R. Dabšys ir būrelio steigėja čikagietė s. A. Palukaitienė.

AKADEMIKŲ „KRIKŠTYNOS"

Šių metų tradicinis Korp! Vytis junjorų ir ASD kandidačių „krikštynos" sausio mėnesio 20-tą dienų įvyko filisterės Renatos Ramanauskaitės namuose. „Krikštynas" rengė Chicagos ir Champaign-Urbana akademikų skautų skyriai. Penkiolika naujų junjorų ir kandidačių sėkmingai dalyvavo šioje šventėje: Kristina Bielskutė, Darius Buntinas, Linas Buntinas, Ingrida Cicėnaitė, Adomas Didžbalis, Edis Glavinskas, Tadas Glavinskas, Asta Kazlauskaitė, Linas Liutikas, Vidas Liutikas, Melisa Mackevičiūtė, Linas Paulius, Vytautas Tamulaitis, Aleksandras Tamulis ir Andrius Tamulis.

„Krikštynos" buvo dviejų dalių. Pirmoje junjorai ir kandidatės turėjo atlikti bendrą uždavinį. Iš popieriaus bei medžiagų jie turėjo sukurti senoviškus kardus, šalmus, ir Lietuvos trispalvę. Be to, jie išmoko tris tradicines akademikų dainas – „Dieve Tau, Tėvynei ir žmonijai", „Stoviu aš parimus", ir Korp! Vytis tradicinę. Savo rankdarbiais pasipuošę, šaunusis jaunimas užrištomis akimis, susimastę buvo nuvežti į „Baltąją pilį" („White Castle"). Junjorai ir kandidatės išsirikiavo lauke prie šitos valgyklos ir atsirišę akis garsiai bei džiaugsmingai prabilo dainomis. Valgykloje nustebę darbininkai ir kiti akademikai klausėsi spektaklio. Pabaigus dainas, kiekvienas junjoras ir kandidatė buvo apdovanoti maišiuku pinigų vieną „hamburgerį" nusipirkti, su sąlyga, kad užsisakymą atliks daina. Gardžiai pasisotinę, jie išžygiavo dainuodami „Penki litai".

Grįžus pas fil. Renatą Ramanauskaitę prasidėjo antra dalis. Kiekvienas turėjo prisistatyti susirinkusiems akademikams ir atsakyti klausimus apie skautų istoriją, akademikų ideologiją ir Lietuvos meną. buvo patikrintas jų lietuvių kalbos gramatikos žinojimas. Visi junjorai ir kandidatės labai gerai atliko uždavinius. „Krikštynos" praėjo linksmai ir smagiai.

Didelis akademiškas ačiū fil. Renatai Ramanauskaitei (bei jos tėveliams) už suteikimą puikios patalpos akademikų „krikštynoms". Skautiškas ačiū fil. Audriui Kirvelaičiui, fil. Vyteniui Kirvelaičiui, t.n. Daivai Parakininkaitei, tn Taydai Rudaitytei, senj. Jonui Variakojui ir senj. Tomui Žukauskui už idėjas ir talką ruošiant „krikštynas".

senj. Darius Šilas

DRAUGAS

(USPS–161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629–5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: $70.00. Foreign countries $70.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	$70.00	$40.00	$25.00
Kanadoje (U.S.A dol.	$70.00	$40.00	$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	$70.00	$40.00	$25.00
Savaitinis (Šešt. pried)	$40.00	$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

SKAUTININKAMS,-ĖMS ĮSIDĖMĖTINA

Chicagos ir apylinkių skautininkų,-ių šv. Jurgio sueiga balandžio 27 d. 7:30 val. vak. Jaunimo centro kavinėje. Visi dalyvaujame uniformuoti. Daugiau informacijų bus pranešta artimoje ateityje.

DR. ROMUALDAS POVILAITIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. (1-312) 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokai į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. (1-312) 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. (1-312) 735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba **(708)246-6581**
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (1-312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. (1-312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE McENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. (1-312) 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. (1-312) 737-1168;
Rezid. (708)385-4811

Dr. Tumasonio kabinetą perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(1-312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. (1-312) 585-0348;
Rez. (1-312) 779-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4 6-9; antr. 12-6; penkt 10-12, 1-6.

Kab. tel. (1-312) 471-3300;
Rez. (708) 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt. pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
PETER STECY, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (1-312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (1-312) 737-5149
Val. pagal susitarimą.
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts., Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

Dr. Tumasonio kabinetą perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. (1-312) 434-1818; Rez. (708) 852-0889
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
SPECIALYBĖ — PLAUČIŲ LIGOS
2636 W. 71st. St., Chicago, Ill.
Tel.: (1-312) 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(708) 361-0220 (708) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (1-312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (1-312) 585-7755

Kab. tel. (1-312) 586-3166;
Namų (708) 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm. antr., ketv. ir penkt. 3-6;
Šeštadieniais pagal susitarimą

Komunistinė diktatūra

GORBAČIOVO KELIAS

Iki šiol komunistinė diktatūra buvo vadinama proletariato valdžia ar liaudies diktatūra. Valdžioje sėdėjo tik išrinktieji — privilegijuoti komunistai, pasižymėję savo žiaurumais su priešais ir ištikimumu vadui. Toks vadas po Lenino ilgai buvo Stalinas, kuris kartu su savo padėjėju Berija nesigailėjo žmonių gyvybių, ypač naikino tautines grupes, kurias jis užėmė ir kuriomis nepasitikėjo.

Reformų siekė Nikita Chruščiovas, bet jis po kelerių metų valdymo buvo pašalintas trijų nelygaus išsilavinimo. Juos paskiau nugalėjo Leonidas Brežnevas, paimdamas visą valdžią į savo ir savo pataikūnų rankas. Jis mirė palikęs dabar vadinamą stagnacijos laikotarpį. Atėjo kiti — Andropovas, buvęs KGB vadovas, Černenko, buvęs Brežnevo pataikūnas.

Prieš penkerius metus pradėjo valdyti Rusijos imperiją su jos užgrobtais kraštais Michailas Gorbačiovas, jau dabar vadinamas Michailu Baisiuoju. Jį pasiūlė ilgametis užsienio politikos vadovas suakmenėjęs Andrei Gromyko, tapdamas tik vadinamuoju prezidentu, neturinčiu jokios galios. Jis išdrįso apie savo pasiūlytąjį Gorbačiovą pasakyti, kad „jis turi gražų šypsnį, bet geležinius dantis".

Michailas Gorbačiovas taip pat buvo KGB vadovo padėjėjas, perėjęs visas administracijos ir valdžios vietas, tvarkęs ūkinius valstybės reikalus. Nors tai jam nesisekė, nes nebuvo jo specialybė, bet čia jis įsigijo įtakos tarp kitų komunistinių vadovų ir jau lankėsi valstybės vardu užsieniuose, dar nebūdamas didžiausias savo valdžioje.

M. Gorbačiovas savo išrinkimo generaliniu sekretoriumi pradžioje jau prakalbėjo apie persitvarkymą (perestroiką) ir atvirumą (glasnost). Naujų reformų vykdymą jam visą laiką trukdė konservatyvūs komunistai, įpratę klausyti vieno vado. Bet jis pamažu šalino jam nepalankius ir pradėjo apsistatyti reformų šalininkais. Kokios tos reformos, tai dar nė jis pats nežino.

*

Nuo pat savo valdymo pradžios Gorbačiovas siekė sustiprinti savo galias. Reformos ėjo labai pamažu. Pačioje Rusijoje jam nebuvo lengva jų imtis, nes rusai, niekada laisvės neturėję, nebuvo palankūs atsižadėti degtinės, girtavimo ir imtis darbo. Toks jo buvęs šalininkas Jelcinas pasisakė prieš Gorbačiovą tik dėl perlėto reformų vykdymo, dėl neaiškių pažadų ir kai kur nieko neveikimo. Nors pats Jelcinas nebuvo ir nėra patikimas tautybėms, kurios yra komunistų užgrobtos, bet rusų jis gerbiamas kaip jų prezidentas ir norimas tokiu jį turėti. Bet Gorbačiovas laiko vadeles ir pats vairuoja pamažu į valdymo uostą.

Gorbačiovo sumanymu jis pats pasidarė tikru prezidentu. Buvo reformuota Aukščiausia taryba, kurios pirmininkas buvo prezidentas. Jis turėjo tik tiek galios, kiek paprastas pirmininkas. Visą galią turėjo partijos sekretorius, kuriuo kaip tik buvo išrinktas Gorbačiovas.

Išrinktas prezidentu, jis liko ir partijos sekretorium, bet kaip sekretorius jau neturėjo galių. Ir to dar neužteko. Jis sušaukė delegatų kongresą, kurin jis pats paskyrė dalį neišrinktų, bet sau patikimų delegatų, turinčių teisę balsuoti. Aplink save pasiliko tik lyg politinį biurą — delegatų sumažintą skaičių, lyg seimą, turintį spręsti būtinuosius reikalus. Čia paskutiniu metu jis iškėlė prezidento galios praplėtimo būtinumą, veto teisę ir beveik visišką valdymą.

Nors jis pats pasiūlė, kad tos galios būtų patvirtintos viso kongreso, kuris turėjo būti sušauktas tik šių metų rudenį, bet kad sprendimas greičiau būtų padarytas, kad rinkimai eina beveik visose vadinamose respublikose, tai kongresas šaukiamas dabar.

Tikrai jis patvirtins Gorbačiovo galias. Jis bus iš naujo išrinktas prezidentu ir galės vykdyti savo numatytas reformas ir toliau skelbti atvirumą (glasnost), kurį jis panaudoja savo reklamai ir valdžios propagandai. Tai kelias į diktatorius, į vienvaldystę, kuri Rusijoje buvo carų laikais, dar didesnė diktatūra buvo komunistinės valdžios metu.

*

Lietuvos delegatai, kurie buvo anksčiau išrinkti, dabartiniai delegatai, kurie sudaro Aukščiausią taryba — parlamentą, nedalyvauja kaip lygūs delegatai Sovietų Sąjungos rinkimuose, o tik derybose dėl Lietuvos nepriklausomybės. Kiek žinome, Lietuvos Aukščiausiąją tarybą sudaro Sąjūdžio žmonės, bet Sąjūdyje yra ir komunistų, nors jie sudaro nepriklausomą nuo Maskvos partiją. Negalima ir net persunku spręsti apie naujo parlamento sugyvenimą ir valstybinių tikslų siekimą, bet galima iš anksto žinoti, kad okupacija dar nėra pasibaigusi, kad Maskvos kariuomenė dar Lietuvoje tebėra ir kad visų reikalų sprendėjas yra Gorbačiovas — Michailas Baisusis...

Kad Gorbačiovo vardas yra užsienyje populiaresnis negu Sovietų Sąjungoje, tai ir mes žinome. Jis moka valstybiškai, tartum valstybės karalius, užsienyje šypsotis, kalbėti, derybas vesti, sutartis daryti. Viduje jis nesugeba dar visų savo priešų nugalėti ir iš valdžios sprendimų išmesti. Toks Ligačiovas dar ir dabar drąsiai prieš jį kalba, kartais jo nuomonė pasirodo ir laikraščiuose.

Tačiau pamažu jis tvarkosi, pamažu savo galias didina, pamažu plečia savo veto teises ir darosi nauju diktatorium. Jo patikimieji galių praplėtimui priešinosi, bet jis juos sugebėjo nutildyti be prievartos, tik savo iškalba, tik savo šaltumu ir piršto pamojimu. Balsavime jis laimėjo. Didelė balsų dauguma pasisakė už jo norimas galias ir už prezidentinę teisę vetuoti jam nepalankius nutarimus ar kitų sprendimus.

Galima matyti, kad ir vadinamasis kongresas, kur susirenka daugiau kaip du tūkstančiai delegatų, anų trijų šimtų su viršum balsavimą patvirtins. Jiems nebus gaila įvesti į pareigas naujo diktatoriaus. Jie prie diktatūros yra įpratę ir net daugelis galvoja, kaip be tokio, kuris darytų visus sprendimus, galėtų laikytis valdžia, valstybė, kaip dabar būtų galima padaryti reformas, kurių būtinumą daugumas jau pripažįsta.

P. S.

Kai pagunda beldžiasi, vaizduotė dažniausiai atsiliepia.

Dan Bennett

Charakteris tai kurčia, pastovi valia.

Lacordaire

DIDYSIS LIETUVIŠKOS SCENOS VETERANAS

Juozo Palubinsko amžiaus sukaktis

J. DAUGĖLA

Net nebesuskaitau, kiek lietuviškoje spaudoje esu aprašęs garbingų asmenų sukakčių ir minėjimų. Bet vargu ar kada tokiu dideliu malonumu ir pakilia nuotaika ėmiau į rankas rašomąją plunksną, kad galėčiau paberti keletą palaidų minčių didžiojo Lietuvos dramos teatro veterano aktoriaus Juozo Palubinsko aštuoniasdešimtajam gimtadieniui prisiminti. Jis gimė 1910 m. kovo 19, šv. Juozapo dieną.

Taip ir matau taisyklingame klasikiniame veide visada malonią šypseną. Girdžiu jo dramatiškai malonų, gryną suvalkietiška tarsena tariamą žodį:

— Na, tai jau, Jonuli, neužmiršai ir manęs, šį bei tą „Draugo" skaitytojams pabraukti. Matau, negalėjai bent šį kartą ramybėje palikti...

Bet iš tikro Juozas Palubinskas iš savo visų bendraamžių ir bendrininkų yra turbūt mažiausiai susilaukęs viešumos pagerbimo ir deramo dėmesio. Tiesa, ir jis pats niekada nesiveržė į garbės stalus, o jo įgimtas kuklumas nesudarė sąlygų patraukti sau viešumos dėmesį.

Tačiau mūsų visų ir visos lietuviškosios visuomenės dėmesio ir pagarbos jis per savo gyvenimo aštuonis dešimtmečius yra tikrai su kaupu užsitarnavęs. Jis nuo pat savo jaunystės tiesiog degte degė nepalaužiama meile scenai. Ir lietuviško dramos teatro istoriją jis ne tik praturtino, bet ir skaidriomis spalvomis nudažė savo įgimtu sceninio meno talentu.

Netektų kartoti, kad mūsų lietuviškas teatras yra suvaidinęs sunkiai įkainojamą vaidmenį tautos kultūrinio gyvenimo istorijoje. Visame to gyvenimo bėgyje iš visų teatro šakų dramos teatras buvo daugiausia pasiekęs plačiąsias mūsų tautos mases.

Dramos teatro istorija yra neatskiriamai susijusi su mūsų tautinio atgimimo ir spaudos draudimo laikotarpiais bei įvairių okupacijų metais. Bet šias istorinės praeities gimimo šaknis gražiausių laimėjimų žiedais papuošė Lietuvos nepriklausomo gyvenimo metais.

Neįmanoma šiandien išvardinti visus tuos, kurie mūsų dramos teatro laimėjimus iškėlė į šias pasigėrėtinas aukštumas.

Tačiau netenka abejoti, kad **Juozo Palubinsko** vardas šiame sąraše turėtų būti įrašytas didžiosiomis raidėmis.

Šiandien jau veik visi didieji mūsų teatralai yra iškeliavę į dausas ir, atlikę savo istorinį vaidmenį, ramiai ilsisi amžių panteone. Juk ir čia išeivijoje kiek anksčiau atsisveikinome su St. Pilka ir dar taip neseniai svetimosios šalies žemė pridengė Palubinsko bendraamžio didžiojo Henriko Kačinsko žemiškuosius palaikus. O pačioje mūsų tėvų žemėje amžinosios ramybės keliais iškeliavo ir dar daugelis senųjų „scenos vilkų".

Tad J. Palubinskas yra, jeigu ir ne paskutinysis, tai tikrai vienas iš nedaugelio tos didžiosios mūsų teatro gadynės liudininkų. Ir džiugu, kad jis ir šiandien šią savo ilgo amžiaus didingą sukaktį švenčia puikioje sveikatoje ir pakilioje nuotaikoje, nei kiek nepraradęs įgimto gyvenimiško entuziazmo.

J. Palubinskas yra grynai lietuviško teatro gaminys. Jam nereikėjo valdiškų stipendijų išvykti į tolimus užsienius ir pasaulinių teatralų globoje ugdyti savo talentus. Į lietuviško teatro sceną jis tiesiog veržte įsiveržė vien savo prigimtų gabumų ir kūrybinio genijaus pagalba. Kiek pastudijavęs A. Olekos-Žilinsko dramos studijoje, jis debiutavo Jaunųjų teatre. Ir netrukus jau vaidino Kauno, Klaipėdos ir Vilniaus teatruose. Tik gaila, kad, kaip ir daugeliui mūsųjų, jam teko nutraukti kūrybinį darbą tėvų žemėje ir pačiame savo amžiaus pajėgume išklysti į platųjį pasaulį. O jau svečiose šalyse kam ne kam, bet dramos teatrui yra pačios sunkiausios sąlygos tęsti savo veiklą.

Per palygint ne taip jau ilgą laiką Lietuvos teatre vis dėlto Juozas Palubinskas spėjo sukurti maždaug šimtinę įvairiausių vaidmenų. Ir kiekvienam, kad ir mažiausiam vaidmeniui, jis paaukodavo savo visą asmenybę, įgimtus gabumus ir patyrimą. Ruošdamasis naujam veikalo pastatymui, jis kruopščiai studijuodavo ne tik patį vaidinamą charakterį, bet ir visą veikalo turinio istorinę aplinką. Jis visada sugebėdavo sukurti grynai savitą ir tik jam vienam būdingą, kitų nepakartojamą charakterį.

Atsimenu. Jis buvo puikus ir įtikinantis daktaras Rankas Ibseno „Norome", bet lygiai liko atmintinas ir vaidindamas mažą pasienio policininko vaidmenį „Pūkio pinigų" komedijoje. Kas gali užmiršti J. Palubinską komplikuotoje išlepinto vokiečių pulkininko vaidmenyje „Septyniolikmečiuose", bet taip pat sunku užmiršti ir tą galų kalbos mokytoją „Pirmajame skambutyje". Na, o kur dar neužmirštamas Bevardis „Vinco Kudirkos" dramoje ir skurdus jūrininkas „Vilties" tragedijoje ir dar daugelis kitų pirmaeilių, antraeilių ir trečiaeilių vaidmenų.

Kažkas kažkada yra pasakęs, kad dramos teatre nėra nei didelių, nei mažų vaidmenų. Yra tik dideli ir maži aktoriai. Šią taisyklę J. Palubinskas pilniausiai pateisino. Visi vaidmenys jam buvo dideli ir jis sugebėjo juos padaryti atmintinais. Visada jis spindėte spindėjo savo įgimtu talentu ir kūrybine jėga.

Be abejo, pasiekti šias vaidybinio meno aukštumas jam daug padėjo jo prigimta sceninė išvaizda. Stebint jį rampos šviesose, atrodė, kad šiam tikslui jis yra atėjęs į šią ašarų pakalnę. Tiesus, lieknas, gražių klasikinių veido bruožų ir apdovanotas dramatišku, skardžiu balsu bei gryna suvalkietiška tarsena. Šių visų fizinių savybių jam galėtų tik pavydėti ne tik jo bendraamžiai, bet ir jaunieji šių dienų lietuviško teatro aktoriai.

Taip jis atrodė, kai maždaug prieš pusšimtį metų pirmą kartą aš jį pamačiau Hejermanso „Viltyje". Nedaug jis liko pasikeitęs, kai aš veik pačiose šios sukakties išvakarėse stebėjau jį Baltimorės lietuvių salės kuklioje scenoje.

Deklamavo jis lietuvius rašytojus ir dramaturgus. Programoje buvo ir B. Sruogos Kazimiero Sapiegos monologas ir V. Krėvės „Daina apie arą". Stebėjau jo plačius ir galingus rankų mostus, o balsas be jokių mikrofonų ir garsiakalbių pagalbos pasiekė visus ne taip jau mažos salės kampus. Ir man atrodė, kad J. Palubinskui ši scena per ankšta, jo balsui sale per maža. Ir man rodėsi, kad jis nesutelpa šioje išeivių scenoje. Rodėsi, kad Krėvės aro sparnais jis pakils ir nusileis vėl Vilniaus teatro erdvioje scenoje. Scenoje, kurioje taip daug kartų jį matėme pasipuošusį aristokratų salonų rūbais ir vilkintį Bevardžio pilką sermėgą. Scenoje, kur jis verkė ir kvatojosi, kurioje jis mylėjo ir buvo mylimas...

J. Palubinskas yra Lietuvos sodžiaus sūnus. Tiesa, siekdamas meno aukštybių, jis iškilo į didmiesčius. Bet nepaklydo jų skersgatviuose. Yra sakoma, kad galima iš sodžiaus išrauti jaunuolį, bet neįmanoma sodžiaus aplinką išrauti iš jaunuolio širdies. Ir pakanka tik išgirsti kaip J. Palubinskas draugų tarpe pradeda deklamuoti J. Janonio „Trauk, beruti, trauk greičiau"... ir pajauti, kad lietuvio artojo sunki dalia, jo kasdieniai vargai yra palikę gilią žymę jo širdyje.

Veik kiekvieno teatro užkulisiuose vyksta daug intrigų, vyrauja pavydas. Bet neteko girdėti, kad J. Palubinskas pasireikštų šioje srityje. Tad ir per visus savo teatralinio darbo metus jis, berods, nėra įsigijęs nė vieno asmeninio priešo. Bet užtai jis įsigijo didelį būrį geriausių draugų, tiek paciame teatre, tiek ir kitoje aplinkoje.

O draugystė J. Palubinsko gyvenime nebuvo vien kelių žmonių bendravimo norma. Jis sukūrė ir savitą „draugystės" sampratą. Ypatingai ši savita samprata pasireiškė, kai daugelis jo draugų, kaip ir jis pats, pateko į išeivijos šiurkščią kasdienybę. Visada jis buvo pasirengęs pasidalinti, kad ir paskutiniu duonos kąsniu ir pridengti draugą paskutiniais marškiniais.

Šiandien didysis aktorius švenčia savo amžiaus sukaktį savo rūpestingos gyvenimo draugės Izabelės globoje. Draugė šventės džiaugsmais dalinasi ir jo dukra daktarė Jūratė, kuriai jis buvo tikrai rūpestingas tėvas.

O tas didžiulis tikrų draugų būrys šiandien negailestingo likimo yra pasklaidytas per visas pasaulio šalis. Bet jie visi šiandien tikrai būtų laimingi, jeigu galėtų skambiai sudaužti šampano taures su didžiuoju mūsų teatro milžinu.

Bet ir vėl regiu tą malonią šypseną amžiaus raukšlėmis dar neišvagotame veide.

— Jonuli, ką tu čia su tuo šampanu... Gal ko stipresnio... Bet geriausia, paspauskime širdingai ir lietuviškai dešines ir glauskime ūsą prie ūso...

DAUG BYLŲ

Chicagos teismuose yra daug tūkstančių užsigulėjusių bylų. „Tribune" skelbia, kad vieno asmens byla už mokesčių nesumokėjimą teisme guli jau 9 metus.

Atsikuriančios Lietuvos Šaulių sąjungos valdyba. Iš kairės: Miškinis, Armanaitis, G. Linkus, A. Kadelskis, S. Ignatavičius, J. Remeikis, A. Bendinskas, M. Abarius iš JAV, Jankus ir V. Zenkus.

ŽALIASIS VELNIAS

JONAS RŪTENIS

Romanas

50

— Viešpatyte! Ne jau velnias! Esu jau senas ir sumitęs, bet velnio dar nebuvau sutikęs... Nejaugi jie ir šiais, gerais laikais, žemėje veisiasi? Tai taręs — persižegnojo.

— Ką nešioji toj terboj? Proklamacijas lipdai?!

— Duonos žiauberį — pypkelę kukavinę — aš gi, ponaiti, pasakojau, viską pasakiau...

— Iš kur grįžti?

— Iš miestelio, ponaiti... iš miestelio.

— Pavardė?

— Mano?

— Taigi — tavo!..

— Nagi Vaclovas... Pakrikštytas Vaclovu, Obeliškių parapijoje — pagal tėvą tai sūnus Jono iš Lėliūnų — Alksninis, ponaiti, tai va, viską krūvon sudėjus, būtų sūnus Jono — Vaclovas Alksninis. Visą savo gyvenimą duoną skerdžium būdamas pelnausi, o dabar valdžios pastatytas, vėl tas pareigas, kaip sako, netrukus, reikės pradėti. Dievui ir naujai valdžiai turiu dėkoti. Gal pakaks ką pelnysiu — nebereikės ubagais eiti... Ja... gal geresni laikai bus. Valdžia gal ponams valios duos. Mano tėvą bizūnais užplakė. Ja... mažas dar buvau, bet atsimenu, kaip su mama parsivežėm visą pamėlusį... Mirė. Kvapo nebeatgavęs. Amžiną atilsį tėtušiui... Pamenu, tada labai gailiai verkiau ir tikėjaus, kad ateis kada nors galas nevidonams. Sulaukiau — džiaugiausi, bet kaip matai, iš vargo iki šiai dienai dar neišbridau...

— Iškratyk čia savo tarbą!

Alksninis tuoj pat iškratė, o jis, paspardęs daiktus kojomis, vėl suriko:

— Susirink! Tai kur buvai?

— Ėjau tabako į miestelį. Žinai, ponaiti, seniau savo užsiaugindavom. Ir geras buvo, bet kai paragavau „krominio" nebetinka naminis. Švelnesnis dūmas — tokio namie nesutaisysi... Eėė — bezliepyčios... išpruso, tingėt ėmė, tai va, senam žmogui tabako pritrūkus ir reikia pėsčiam miestelin pluktis... O žinai, ponaiti, kai pypkelė neberūksta — liūdna pasidaro, vienišas pasijunti... o matai, dar Dievulis nešaukia... Ir, pasakysiu, nėra reikalo jam į akis lįsti — aš gi, kas be ko, ir čia dar reikalingas. Nauji laikai, nauji sumanymai — didžiulės kaimenės — reiškia, kad dar ir čia ir piemenų ir skerdžių reikės... Pagalvoju kartais, gal sakau skerdžiams, ko gero, viską patikėti laikas, gal, sakau, geresnis gyvenimas stotųsi... Vienos mosties būdami, gal, sakau vienas kitam akių nedraskytų, atlaidesni būtų... Bet kur tau, Viešpatyte, kas gi su tuo sutiks. Juokas! Pasaka ir daugiau nieko, ponaiti, va ką aš pasakysiu...

— Sakai ėjai tabako? O kokį tu rūkai?

— Rūkau, aš, kaip žmonės sako, prastą — čia Lietuvoje augintą. Kitiems jis, girdi, per stiprus, o man tai geras ir kvapas tinka.

— Na, o tu — mūsiškio ar ragavai?

— Kokio?

— Mūsų. Supranti — mūsų?

Aaa... makorkės, o ja... o ja... — bandžiau. Taigi, per „vainą", bet man jis — ne. Kosėju nuo dūmo...

Lapajevas nusišypsojo. Išėmė iš portsigaro papirosą ir padavė Alksniniui. Vieną užsidegė pats, o kitą — Alksniniui.

— Mėgink, žiūrėk, kaip tas patiks?

Alksninis paptelėjęs dūmus kamuoliais į kambarį paleido ir iš burnos rūkalo neišėmęs ėmė poryti:

— Tai va... pasakysiu — geras... Dūmas iki paširdžių nueina, bet matai, ponaiti, ne man — žinai gi ir brangus ir labai jau poniškas, o antra — keli dūmai ir nėra.. Per prastas, matyt, esu tokiems geriems daiktams. A... ką čia kalbėt, kai savo kukavinę, to lietuviško prisikemšu, įsikuria, tai, bracia, papsi tai net seilės žliūgėmis varva... Čemeryčiom apkarsta, bet vis tiek gyvenimas pragiedrėja...

Tas pasakojimas, matyt, Lapajevui patiko. Staiga žvilgterėjęs į laikrodį tarė:

— Seni! Klausyk! Čia nebekėblink! Eik apsukui į Lėliūnus. Supranti?!

— Aš, ponaiti, nutuokiu kur eiti, bet, sakau galvoj susimaišė, ir, va, paklydau, kad tau perkūnai...

— Na, o kaip tau dabartiniai laikai patinka?

— Taigi, geri, ponaiti... ko norėt. O man tai Dievas davė ir drebtelėjo. Visą amžių piemeniu buvęs, kur tu matęs, senatvėje net ir savo trobą turiu. Valdžia skerdžium žada pasamdyti. Geri!.. Bet, kai iš kito galo žiūri, kas čia žino, kaip čia bus. Galgi, sakau, tarbos nereiks... o gal, o ką gali žinoti — gal visi tarbas įsitaisysim... Pagaliau, kam man čia galvą sukti. Tam valdžia, kariaunos, pilna mokytų žmonių — jei ir ką gero sumanyčiau, Dievuli, kas gi, kad ir valdžios pastatyto skerdžiaus klausys... Ar ne tiesa, ponaiti, sakau...

Lapajevas pradarė duris ir šūktelėjo:

— Paleiskite tą senį! Tuo metu grįžo Alva. Lapajevo akys sublizgėjo. Bet ir vėl telefonas.

— Palaukit! — sustabdė kareivius, atėjusius Alksninio išvesti.

(Bus daugiau)

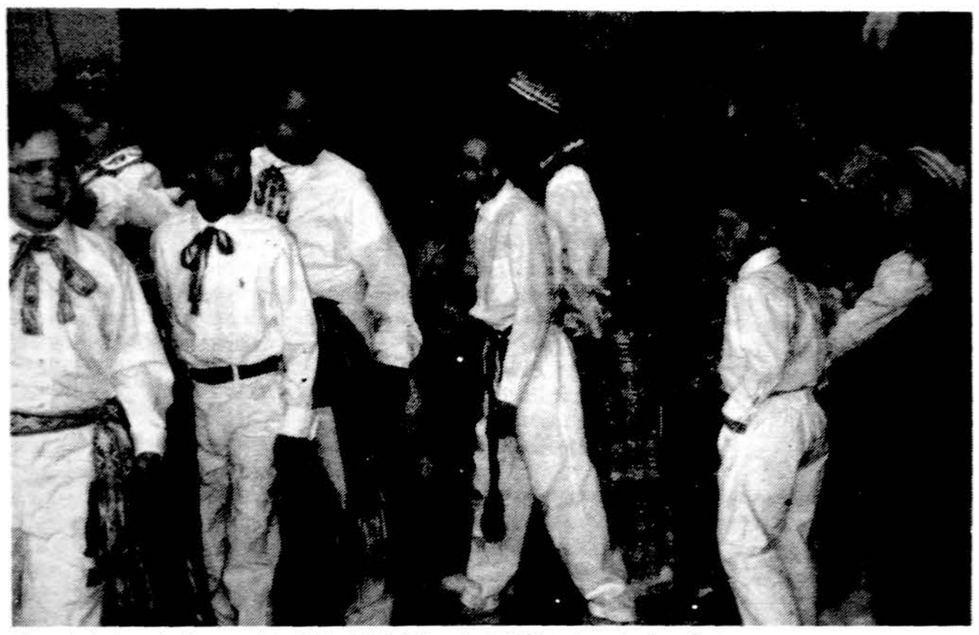

Lituanistinės mokyklos tautinių šokių šokėjai Vasario šešioliktosios minėjime Bostone.

Nuotr. P. Krukonio

BOSTONO ŽINIOS

„LIETUVOS GIMTADIENIO BALIUS" BOSTONE

Jau treti metai Bostono jaunimo organizacijos ruošia jaunimui Vasario 16 d. minėjimą atskirai nuo suaugusiųjų, nors ir tuo pačiu metu ir tame pačiame pastate. Tai duoda daugiau laisvės judėti ir paruošti programą labiau pritaikytą jaunimui, o vėliau žygiuoti ir dalyvauti suaugusių kultūrinėje programoje.

Vaikams nelengva suprasti žodį „Nepriklausomkybė", todėl šių metų Vasario Šešioliktos minėjimo tema buvo Lietuvos „gimtadienio šventė". Ir vaikai šventė ją taip, kaip visus gimtadienius švenčia. Buvo ir žaidimų, šokių, salę dekoravo balionais, buvo ir gimtadienio pyragas.

Pats minėjmas buvo keturių dalių. Pirmąją dalį atliko šokėjų grupės, antrąją — Bostono skautai, trečiąją — Bostono lituanistinės mokyklos. Jaunimo sąjunga, vadovaujama Reginos Kulbytės, ne tik dekoravo salę, bet taip pat suruošė jaunesniems dalyviams pasirodymą ir atskirą pusvalandį vyresniems studentams, kuriame supažindino juos su dabartiniais įvykiais Lietuvoje. Bendrą minėjimą organizavo A. Lingertaitienė.

Lietuviškos mokyklos vedėja Daiva De sa Pereira paruošė žaidimus, kurie labai tiko dienos programai. Vaikams reikėjo kariauti ir su Kryžiuočiais. Reikėjo surasti pavogtą Vytauto karališką karūną. Paskui vaikai spėjo lietuviškas mįsles ir t.t. Septintas skyrius suvaidino Lietuvos Statuto reikšmę to laiko gyvenime (1522-1531 m.) Vaidinimą organizavo klasės mokytoja Aldona Dabrilienė.

Skautų „Baltijos" tunto tuntininkė Jūratė Aukštikalnienė paruošė Lietuvos gimtadienio balių. Jaunimas sveikino Lietuvą skautiškais šūkiais, tada visi sudainavo „Ilgiausių metų". G. Čepo iniciatyva skautai vyčiai paruošė jaunimui salę. J. Aukštikalnienė suorganizavo šiltus užkandžius jaunimui.

Tautinių šokių mokytojos Rūta Mickūnienė, Lina Subatienė ir Vida Veitienė gražiai paruošė tris vaikų šokius. Lietuviškos mokyklos vedėja Daiva De sa Pereira ir mokytoja Jūratė Aukštikalnienė paruošė entuziastingą skambų mokyklos chorą.

Bostono Jaunimo sąjunga suvaidino Aldonos Lingertaitienės paruoštą vaizdelį „Gorbačiovo apsilankymas Vilniuje". Vaikai įsijungė į vaidinimą, tapdami kareiviais, mergaitėmis lietuvaitėmis su gėlėmis, Lietuvos gyventojais ir kt. Gorbačiovas, kurį vaidino T. Kulbis, buvo apsirengęs kaip Gorbačiovas ir dėvėjo Gorbačiovą vaizduojančią kaukę; jis barė A. Brazauską, kurį vaidino A. Dilba, už neklusnumą. Kalbėjo Gorbačiovas ir su Lietuvos darbo žmonėmis (vaidino N. Šnipaitė), kodėl jie nori skirtis nuo Rusijos. Gorbačiovas įrodinėjo visiems atsiskyrimo sunkumus ir ragino neapleisti „Tarybų Sąjungos šeimos". Pagaliau Sąjūdžio vadas Landsbergis (kurį vaidino V. Špakevičiūtė) pasakė Gorbačiovui, kad Lietuva nėra dalis Tarybų Sąjungos „šeimos" ir turi būti nepriklausoma. Gorbačiovas pagaliau apsisukęs paklausė vaikų ar jie tikrai nori būti nepriklausomi. Tada visi vaikai vienbalsiai šaukė: „Laisvės, laisvės, laisvės!"

A. L.

TRADICINIAI PIETŪS

Vasario 16-sios minėjimo pagrindu tradiciniai Sandaros 24-sios kuopos Brocktone pietūs vasario 25 d. dėl labai blogo oro nesusilaukė tiek narių ir svečių, kiek tikėtasi ir laukta, bet praėjo labai gražioje šeimyniškoje nuotaikoje. Pritaikytą programą paruošė, pravedė ir atliko „Laisvės Varpo" vadovybė — Petras Viščinis ir Jonas Giedraitis, trumpai, bet taikliai iškėlę tos šventės įvairius aspektus, dabartinius lietuvių tautos siekius ir reikalą laisvojo pasaulio lietuviams visais galimais būdais talkinti tautos kamienui atgauti išplėštą laisvę. Pirmasis kalbėjo lietuviškai, o antrasis — angliškai. Pietuose dalyvavo Brocktono miesto burmistro asistentas Cataldo ir miesto tarybos narys Gauss. Tai vienintelė Vasario 16-sios minėjimo Brocktone dalis, į kurią atsilankė miesto administracijos atstovai. Jų pasigesta pagrindiniame minėjime, vasario 11 d. Lietuviškus pietus paruošė Ona Eikinienė su talkininkėmis.

VĖL KANDIDATAS

Adv. William Pribušauskas iš Brocktono pasiskelbė, kad ateinančiuose rinkimuose jis bus kandidatas į State representative. Šį karą jis eina kaip respublikonas. Adv. William Pribušauskas du terminus buvo renkamas Brocktono miesto mokyklų komiteto nariu, pasižymėjęs darbštumu, sumanumu, sveika iniciatyva ir drąsa pasisakyti net nepopuliariais klausimais. Jis gyvai reiškiasi lietuviškoje veikloje. Dvejus metus iš eilės jam teko būti Montellos Lietuvių Tautinio klubo pirmininku, o dabar yra Lietuvos Vyčių pirmosios kuopos Brocktone pirmininkas.

„OKTAVOS" KONCERTAS

Sporto klubo „Grandies" surengtas vakaras su Lietuvos ansambliu „Oktava" vasario 24 d. į So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos trečio aukšto salę sutraukė daug Bostono ir apylinkės lietuvių, daugiausia vidurinio sios ir jaunosios kartos atstovų. Ansamblio atlikta pramoginės muzikos programa labiausiai patiko vidurinio sios ir jaunosios kartos atstovams, mažiau — senimui. Tačiau visi žavėjosi atlikėjų puikiu pasiruošimu ir pasirinktos programos įdomiu atlikimu.

LAISVĖS VARPAS

Vienintėlė lietuvių greito viešo susižinojimo priemonė Bostono ir apylinkės lietuviams yra Laisvės Varpo lietuvių radijo programa, perduodama lietuvių ir anglų kalba kiekvieną sekmadienį 9-10 val. ryto iš radijo stoties WCAV-FM 98. Jos vedėju yra Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402, telefonas: (508)586-7209. Programos metu skubiais reikalais skambinti į radijo stotį telefonu: (508)587-9898. Žinias galima perduoti Faxu, skambinant telefonu: (508)586-7209. Tuo tarpu telefonas ir Fax yra toje pačioje telefono linijoje, tad dėl žinių perdavimo Faxu reikia pirma paskambinti telefonu, prašant, kad būtų įjungtas Fax.

RENGINIAI

Balandžio 8 d., sekmadienį, 3 val. p.p., Lietuvių klubo III-me aukšte vyks Kultūrinė popietė. Rengia Lietuvių tautodailės instituto skyrius.

Balandžio 22 d. Lantana restorane Randolphe metinis Šv. Petro lietuvių parapijos So. Bostone banketas.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Melrose Park, IL

VASARIO 16-JI

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 72 metų sukaktį Melrose Parko lietuviai atšventė kovo 3 d., sukviesti darbščiųjų per eilę metų vis tų pačių rengėjų, kurie, poeto Bernardo Brazdžionio žodžiais tariant, Lietuvą „per visą gyvenimą neša kaip sąnarį savojo kūno". Prisiminėme ir tolimos praeities to paties poeto išaukštintą Lietuvą — „amžiuos įglūdusę gintaro gėlę" ir dabartinę, laisvėjančią, kurios vardą šiandien kartoja viso pasaulio spauda. Prieš septynis šimtus metų Mindaugo, Lietuvos valstybės įkūrėjo, išmintis ir ryžtas nulėmė jo nusilenkimą naujai, kilniai žmogaus ir žmonijos meilės idėjai nužengusiai nuo kryžiaus Golgotos kalne. Mindaugas padovanojo Lietuvai karaliaus karūną, kurios spindinti aureolė ir uždegė Vasario 16-sios — Nepriklausomybės akto švyturį.

Minėjimą atidarė Jonas Rugelis, pasveikindamas susirinkusius. Jis pakvietė jaunosios kartos atstovę Reginą Barauskaitę pravesti programą. JAV ir Lietuvos vėliavas įnešė Vacys Rakauskas ir Kazimieras Ulis, lydimi tautiniais drabužiais pasipuošusių Reginos Barauskaitės ir Onos Rakauskienės. Susirinkusieji sugiedojo JAV ir Lietuvos himnus, akompanuojant R. Barauskaitei. Invokacinę maldą sukalbėjo Jonas Rugelis, melsdamas Aukščiausiąjį globoti lietuvių tautą, taip nuoširdžiai trokštančią laisvės ir siekiančią valstybinės nepriklausomybės, o mums išeiviams suteikti jėgų išlikti tvirtais, nuoširdžiais lietuviais ir dirbti savo tautos gerovei. Susikaupimo ir tylos minute buvo pagerbti žuvusieji kovose už Lietuvos laisvę. Nepriklausomybės aktą perskaitė R. Barauskaitė, o Melrose Parko miestelio burmistro proklamaciją — Ona Rakauskienė. Įspūdingą pagrindinę minėjimo kalbą pasakė Jonas Indriūnas, iškeldamas lietuvių tautos kančias patirtas per 50 metų žiaurių okupacijų, kurios pareikalavo šimtų tūkstančių geriausių tautos sūnų ir dukrų gyvybių. Nežiūrint okupanto beatodairiškai vykdomo genocido, lietuviai nenustojo ryžto siekti laisvės ir valstybinės nepriklausomybės. Graži, patriotinė paskaita buvo publikos palydėta gausiais plojimais.

Meninę programą atliko Zina Sinkevičienė ir Jonas Rugelis padainuodami devynias dainas: Tėvynė Lietuva, Tėviškėle, Kur Šatrija, Rambynas, Pražydo jazminai, Kur Nemunai jaunų dienų, Pienė, Lauksiu tavęs ateinant, Kaip grįžtančius namo paukščius ir partizanų dainą — Pražydo pirmos melsvos žibuoklės. Skambios, gražiai, jausmingai padainuotos, prisiminimus, dvasines nuotaikas žadinančios dainos susilaukė entuziastiško audringo publikos pritarimo.

Juozas Pažerūnas savo žodyje priminė, kad žmonės ateina ir iškeliauja, bet tauta pasilieka. Joje išlieka gyvas prisiminimas tų, kurie jai dirba ir aukojasi jos gerovei.

Apylinkės pirm. Algis Sinkevičius nuoširdžiai padėkojo, išvardindamas visus, kurie prisidėjo prie šio brangaus kiekvieno lietuvio širdžiai minėjimo surengimo ir jo programos atlikimo, ypatingai Jonui Indriūnui už gražią paskaitą ir pakvietė visus prie rūpestingųjų šeimininkių skaniai paruoštų vaišių. Maistą suaukojo ir pagamino: A. Česnienė, O. Junkerienė, M. Paugienė, L. Puodžiūnienė, O Rakauskienė, M. Rudaitienė, O Rugelienė, Z. Sinkevičienė ir V. Stankevičienė. Vaišių metu Kazimierams buvo sugiedota Ilgiausių metų. Laisvo apsisprendimo principu buvo aukojama: JAV L. Bendruomenei, Altai ir Vlikui. Surinkta aukų 1990 dol. Stambiausi aukotojai dr K. ir M. Jablonskiai paaukojo 1000 dol. Sąjūdžiui Lietuvoje, per JAV Lietuvių Bendruomenę. Dr. Kostas Jablonskis aktyviai dalyvauja Melrose Parko apylinkės veikloje ir dosniai aukoja visiems lietuvybės išlaikymo reikalams. LB Melrose Parko valdybą sudaro: pirm. Algis Sinkevičius, vicepirm. Kazimieras Valis, sekr. Regina Barauskaitė, ižd. Jonas Rugelis. Linkime jiems pasisekimo!

Jz. P.

Geros vedybos yra kaip neįtikėtinas pensijos fondas. Per visą produktingą gyvenimą į jį krauname visa, ką turime, o metams bėgant jis keičiasi iš sidabro į auksą, į platiną.

Willard Scott

NEW JERSEY, NEW YORK – "Lietuvos Atsiminimai", pirmadieniais nuo 8 iki 9 v.v. iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programos, vedamos anglų kalba,iš tos pačios stoties, taip pat pirmadieniais girdimos nuo 7:30 iki 8 v. v. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 201 753 - 5636.

GELBĖKIME ŠV. JURGĮ

Vienai iš seniausių lietuvių parapijų—Šv. Jurgio, Bridgeporto apylinkėje—grėsia uždarymas

SKUBI AKCIJA REIKALINGA DABAR

1. Rašykime mandagius laiškus kardinolui.

2. Dosniai paremkime pasauliečių lietuvių parapijiečių įkurtą ST. GEORGE INSTITUTE, Inc., kuris veda kovą už parapijos išlikimą.

3. Lietuviai, gyvenantys į šiaurę nuo 35-tos gatvės, raginami įsirašyti į parapiją.

4. Lietuvos Vyčiai remia šią akciją

Laiškus rašyti:
Joseph Cardinal Bernardin
1555 N. State Parkway
Chicago, IL 60611

Aukas ir laiškų kopijas siųsti:
St. George Institute
3420 S. Lituanica
Chicago, IL 60608

Su gėriu ir atkaklumu nagalėsime ir šitą slibiną!

ŠV. JURGI, GLOBOK MUS!

Dėkojame: Šv. Jurgio Liet. parapijos parapijiečiai ir St. George Institute

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

Parduodame greičiau už didesnę kainą!
Įkainojimas veltui!
Perkame ir parduodame visose JAV valstijose.
Išlavinti ir patyrę tarnautojai.
MLS kompiuteris.
Perkame-parduodame ir mažas ir dideles nuosavybes.
Vietinė įstaiga.
ALEXANDER J. MOCKUS REALTORS, LTD.
6610 S. Pulaski, Chicago, IL 60629
(312) 767-6655
Lietuviams žinomas ir patikimas vardas.

RE/MAX REALTORS — *GREIT PARDUODA*
RIMAS L. STANKUS
(312) 586-5959 (708) 425-7161
Norintieji **PIRKTI** ar **PARDUOTI NAMUS** per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti **Rimo Stankaus** klijentais. Nuosavybės įkainavimas **nemokamai.**

IEŠKO

Rimtas, nerūkantis, negeriantis vyriškis skubiai ieško 4 arba 5 kamb. buto Brighton Parko arba Gage Parko apyl. **Skambinti: 523-7353.**

Viengungis pensininkas ieško kambario prie šeimos arba mažo 3 kamb. buto.
Skambinti 776-2745

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ
pagalba galite **PIRKTI** ar **PARDUOTI NAMĄ** mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus
J. BAČEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

MLS
BALYS BUDRAITIS
Nemokamai įkainuoja jūsų namus.
Patarnauja nuosavybių pirkime bei pardavime. Kreiptis tel. **(312) 767-0600** arba **(312) 778-3971.**
Adresas **6600 S. Pulaski Rd.**
One Stop Real Estate

MLS
ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Realtor
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Tel. 436-7878

HELP WANTED

FACTORY POSITIONS
General Factory positions available on night shift (11:00 p.m. to 7:30 a.m.), including material handler, table rework and custodian. Also, custodian needed on day shift (7:30 a.m. to 4:00 p.m.).

Good benefits and working conditions. Applications are being taken Monday thru Friday 8 a.m. to 3:30 p.m.
SPECIALTY PACKAGING PRODUCTS, INC.
7400 W. Cermak Rd.
North Riverside, IL 60546
An Equal Opportunity Employer M/F

LITHUANIA, THE EUROPEAN ADAM
Prof. dr. JUOZO ERETO vokiškai parašyta apie Lietuvą, išversta į anglų kalbą **dr. Algio Mickūno.** Antroji laida 1983 m. Išleido Kęstučio Butkaus fondas. Tai labai gera dovana amerikiečiams, o taip pat ir mūsų jaunimui pasiskaityti apie Lietuvos istoriją ir dabartinę būklę komunistinės Rusijos okupacijoje. Kaina su persiuntimu $4.50. Illinois gyventojai moka $4.75.
Užsakymus siųsti:
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

VILNIAUS KRAŠTO LEGENDOS
Genrikas Songinas

Knyga, kurią pradėjus norisi ir toliau skaityti. Istoriniai faktai ir nuotaikos, mitologija ir nuotykiai susipynę į vaizdingus pasakojimus, kurių realybė nekelia abejonių.

Lengvai, sklandžiai skaitoma knyga, kuri tinka jaunam ir senam

Gražiai apipavidalinta, kietais viršeliais, patraukliu dail. Ramintos Lapšienės aplanku ir vinjetėmis. Puiki dovana įvairiomis progomis. Kaina su persiuntimu 10 dol. Illinois gyventojai dar prideda 64 ct. valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti:
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

AMŽINO ĮŠALO ŽEMĖJE

Sukrečiantys vaikų ir paauglių atsiminimai iš pergyvenimų Sibiro gulaguose.

Knyga išleista atgimstančioje Lietuvoje.

Kaina su persiuntimu 12 dol.
Užsakymus siųsti:
DRAUGAS,
4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629
Illinois gyventojai dar prideda 80 c. valst. mokesčio.

MŪSŲ KOLONIJOSE

New Haven, Conn.

PATYS NUSTEBO

Mažėjančios New Haveno LB apylinkės lietuviai kiekvieneriais metais nustemba, nes kasmet būna daugiau suaukojama vasario 16 d. minėjimo proga. Šįmet aukotojų sąraše buvo 67 pavardės, o suaukota 4,210 dol. daugiau, negu bet kada. Labai prisidėjo klebonas, kuris Lietuvos reikalams bažnyčioje aukas rinko per visas Mišias (500 dol.) ir nuo savęs pridėjo stambią auką.

Nors LB apylinkė nariais mažėja, bet per paskutiniuosius kelerius metus kasmet daugiau žmnių atsilanko į LB rengiamą vasario 16 d. minėjimą. Mat, klebonui kun. Albertui Karaliui sumaniai vadovaujant, gausėja Vyčių gretos ir vis daugiau Vyčių atsilanko į LB ruošiamą minėjimą. Š.m. vasario 18 d. įvykusiam minėjime iš viso dalyvavo arti 120 asmenų.

Minėjimą pravedė — lietuviškai ir angliškai – apylinkės pirmininkė Vaiva Vebraitė-Gustienė, pradėdama su puikiu įvadu apie pasikeitimus Lietuvoje. Įvado įdėmiai klausėsi ir į minėjimą atsilankiusi kandidatė į JAV kongresą Rosa DeLauro bei ukrainiečių atstovas Orest Dubno, buvęs Connecticut valstijos „Tax Commissioner" ir dabar vastijos paskolų banko direktorius.

Pakvietus Rosa DeLauro tarti žodį, per publiką perbėgo atpažinimo bangelė — nesitikėjo žmonės matyt ją savo tarpe. Tačiau Rosai DeLauro lietuviški reikalai ne naujiena, nes per septynerius metus jai būnant sen. Christopher Dodd reikalų vedėja (chief of staff) Washingtone, per ją buvo kreipiamasi, kai lietuviai norėjo, kad senatorius pasisakytų už vienokį ar kitokį Lietuvą liečiantį reikalą. Savo žodyje Rosa DeLauro pabrėžė, kad Amerika turi aiškiai palaikyti lietuvių pastangas atgauti nepriklausomybę ir padėti Lietuvai prekybos ir „joint ventures" srity bei Lietuvos užterštos aplinkos atgaivinime. Kandidatė turi magistro laipsnį iš tarptautinės politikos ir yra studijavus London School of Economics.

Sveikinimo žodį tarė ir Orest Dubno, kuris pabrėžė, kad lietuvių ištvermė ir pasiryžimas per tiek metų keliant Lietuvos reikalus pagaliau pasiteisino, nes dabar turim žmonių Kongrese, kurie susipažinę su Lietuvos padėtim ir Lietuvai prijaučia, be to tvirto užnugario JAV administracija galėtų rodyti mažiau ryžto Pabaltijo atžvilgiu. Tomas Plečkaitis perskaitė naujo New Haveno mero John Daniels proklamaciją vasario 16 d. proga.

Vietoj pagrindinės kalbos buvo rodoma apie valandos ilgumo vaizdajuostė apie 1989 metų rugpjūčio 23 dieną Pabaltijy, kada milijonas žmonių padavė vieni kitiems rankas ir žmonių grandinė nusitiesė per Lietuvą, Latviją ir Estiją protesto ženklan prieš Molotovo-Ribbentropo sandėrį, pasmerkusį Pabaltiji Stalinui. Vaizdajuostę susuko Juozas Bružas iš Putnamo, kurio vaizdajuostės tapo lietuvybės gaivintojos ir stiprintojos. Reikia pasakyti, kad ir šis minėjimas pritraukė tiek daug dalyvių, nes daug žmonių norėjo „savo akim" pamatyti, kas vyksta Lietuvoj. Angliškai apie „žmonių grandinės" priežastis ir reikšmę aiškino Elona Vaišnienė.

Meninę dalį atliko tautinių šokių grupė „Vėtra", savo smagia nuotaika iššaukdama publikos šypsenas ir nuoširdžius plojimus. „Vėtrai" vadovauja Vaiva Vebraitė-Gustienė ir Juozas Karmuza.

Po programos dalyviai dar ilgokai būriavosi prie užkandžių, kurių paruošimu rūpinosi Stasė Leikienė ir Teresė Strimaitienė. Aukų rinkimui vadovavo ilgametis (nuo 1950 be pertraukų ir be nuovargio) LB iždininkas ir visų lietuviškų reikalų entuziastiškas rėmėjas, neišsenkamos energijos ir humoro Jonas Šaulys, kuriam tą sekmadienį, vasario 18 d., suėjo 80 metų.

emy

Solistės iš Lietuvos. Iš kairės: Irena Brazauskienė, Aldona Vilčinskaitė-Kisielienė, Robert Kennedy, Audronė Kisieliūtė — pianistė ir Sigutė Trimakaitė.

Worcester, MA

A.†A. TEOFILĖ VIKTAŽENTIENĖ

T. Viktaženteinė, 80 metų amžiaus, mirė vasario 21 d., dukters Irenos ir žento Prano Juodaičių namuose.

Velionė gimė ir gyveno Lietuvoje, Paežerių kaime. Priklausė Alvito parapijai, bet Vilkaviškis buvo arčiau negu Alvitas, tai sekmadieniais dažnai važiuodavo pamaldoms į Vilkaviškio katedrą. 1944 m., atūžusi iš rytų viską naikinanti karo audra, išbloškė Viktaženčių šeimą iš namų. Pateko į Vokietiją. Karo audros sūkury T. Viktaženteinė neteko savo vyro ir net nežinojo kur jis palaidotas. Neteko ir jauniausios trejų metukų dukrytės. Pasiliko atskirta nuo ir nuo gyvų likusių vaikų Irutės ir Jonuko, kurie pasiliko su močiute. Koks skausmas buvo motinai netekus vaikų ir nežinant jų likimo.

Karui pasibaigus ir susitvėrus Vokietijoje lietuvių stovykloms, ji važinėjo po jas, ieškodama savo vaikų. Dievo Apvaizdos dėka, juos surado. Kas išsakys motinos ir vaikų džiaugsmą, bet kartu pynėsi ir skausmas, nes nebuvo jauniausios dukrytės ir vyro. Pasiliko našlė su dviem mažamečiais vaikais.

1950 m. atvyko į JAV ir apsigyveno Worcestery. Pradžia gyvenimo buvo nelengva našlei motinai, nes reikėjo rūpintis pragyvenimu ir vaikų auklėjimu. darbą gavo Carl Berwick dirbtuvėje. Čia siuvėja dirbo, kol išėjo užtarnautam poilsiui. Džiaugėsi savo vaikais ir anūkėmis.

Ilgus metus gyveno su sūnumi Jonu jo nuosavame name. Jis savo motinėlę labai mylėjo, ją globojo. Prieš dvejus metus lankėsi Lietuvoje. Aplankė ten likusius brolį, seseris ir kitus gimines. Širdžiai pradėjus silpnėti ir reikalaujant vis daugiau mediciniškos pagalbos, pergyveno širdies operaciją. Duktė Irena ir žentas Pranas paėmė globoti į savo namus Holdene, Ma. Dažnai savo mamytę aplankydavo ir sūnus Jonas. Ten ir mirė ant dukters Irenos ir sūnaus Jono rankų, nes gydytojai buvo bejėgiai išgelbėti jos gyvybę.

A.a. Teofilė Viktaženteinė priklausė Šv. Kazimiero parapijai ir Lietuvių Labdaros draugijai. Kūnas buvo pašarvotas Dirsa-Kazlauskas šermeninėje. Buvo sukalbėtas rožančius. Atsisveikinti ir pasimelsti už a.a. Teofilės sielą atvyko daug lietuvių ir ją pažinojusių kitataučių. Vietoj gėlių šeima pageidavo aukas skirti Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai.

Vasario 24 d., siaučiant sniego pūgai, a.a. T. Viktaženteinės kūnas buvo atlydėtas į Šv. Kazimiero parapijos bažnyčią, kurioje už jo sielą šv. Mišias koncelebravo kleb. kun. V. Parulis, MIC, kun. J. Petrauskas, MIC, ir kun. A. Yankauskas. Pamokslą pasakė klebonas kun. V. Parulis. Giedojo parapijos choras ir solistas V. Roževičius, vadovaujant vargonininkei O. Valinskienei. Išlydint karstą iš bažnyčios ir chorui giedant velionės mėgiamą giesmę „Arčiau prie Dievo", ne tik šeimos, bet ir dalyvių akyse žibėjo ašaros. Lietuvių Labdaros dr-jos atstovės palydėjo karstą.

Amžinam poilsiui nulydėta į Notre Dame kapines. Kleb. kun. V. Parulis, MIC, atliko paskutinį religinį patarnavimą, o baltos snaigės krito ant karsto apdengto raudonų rožių žiedais.

Viktaženčių šeima pakvietė laidotuvių dalyvius pietums į Maironio Parką.

Nuliūdime liko sūnus Jonas Viktažentis, duktė Irena Juodaitienė ir jos šeima. Brolis ir dvi seserys su šeimomis Lietuvoje. Trys anūkės ir kiti giminės JAV-ėse ir Lietuvoje.

Viešpatie, būk gailestingas ir priimk šią daug skausmo ir kančių šiame pasauly iškentėjusią lietuvę motinėlę į savo Karalystę.

J. M.

REAGUOKIME Į ĮVYKIUS LIETUVOJE

Šiuo nepaprastu ir lemtingu lietuvių tautai metu, Lietuvos Respublikos Aukščiausiajai Tarybai paskelbus Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą, kreipiamės į visus Jungtinių Amerikos Valstybių lietuvius ir prašome:

1. Skambinti 1-800-257-4900 ir prašyti „Hotline Operator 9654". Sakyti, kad norite pasiųsti „mailgram" Baltiesiems Rūmams. Telegramos tekstą operatorė turi ir ji bus Jūsų vardu nusiųsta. Telegramos kaina (apie 7 dol.) bus prijungta prie Jūsų telefono sąskaitos.

2. Arba galite skambinti tiesioginiai Baltųjų Rūmų „Comment Line" telefonu 1-202-456-7639 ir padėkoti už greitą ir pozityvų reagavimą į Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimą ir paprašyti, kad Lietuvos pastangos sugrįžti į pasaulio tautų šeimą būtų visais būdais Amerikos vyriausybės remiamos. Ypač atkreiptinas dėmesys į ekonominės pagalbos reikalingumą.

3. Susisiekti su savo vietovių spauda. Dauguma laikraščių žinią apie nutarimą atstatyti Lietuvos nepriklausomybę dar vis pranešė iš „Vilnius, USSR". Skambinkite laikraščių redakcijoms ir prašykite, kad žinios iš Lietuvos būtų skelbiamos iš „Vilnius, Lithuania". Lietuvai reikia bent jau pasaulio spaudos „pripažinimo". Ta pačia proga padėkokite už jau atspausdintus straipsnius apie Lietuvą.

4. Daugelis radijo ir televizijos stočių ateinančiomis dienomis transliuos pasikalbėjimus (talk shows), kuriuose bus diskutuojami įvykiai Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje. Į tuos pasikalbėjimus būtina įsijungti. Svarbiausia skleiskime mintį, kad Lietuva negali būti išskirta iš kitų pasaulio tautų tarpo ir, kad jai būtų suteiktas lygiai tas pats dėmesys ir pripažinimas kurio susilaukė kitos Rytų Europos tautos nusikratę komunizmo jungo.

JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba

PADĖKA
A.†A.
JUOZAS GRABAUSKAS

Mūsų mylimas Vyras, Tėvas ir Senelis mirė 1990 m. vasario 20 d., palaidotas vasario 23 d. Lietuvių Tautinėse kapinėse. Teilsisi Ramybėje!

Nuoširdžiai reiškiame padėką visiems, kurie buvo su mumis mūsų skaudžioje valandoje. Ačiū visiems, pareiškusiems užuojautą asmeniškai, laiškais, spaudoje aukojusiems šv. Mišioms.

Ypatinga padėka kun. A. Zakarauskui už maldas koplyčioje, šv. Mišias ir velionio palydėjimą į Amžino Poilsio vietą.

Nuoširdi padėka Vytauto Didžiojo šaulių rinktinei už suteiktą velioniui paskutinį patarnavimą lankant ir budint prie karsto koplyčioje, karsto nešimą, palydėjimą į Amžino Poilsio vietą.

Dėkojame „Krivulės" ir Pensininkų organizacijoms už pareikštą užuojautą ir aukas.

Dėkojame „Margučio" radijo ir vedėjui Petručiui ir „Draugo" redakcijai už informaciją apie velionio mirtį.

Ačiū Alfonso Nako šeimai už nuoširdžią užuojautą ir gėles.

Ačiū šv. Mišioms aukojusiems B.M. Petrošiams, J. Paliučiui, Polikaičių šeimai, R. D. Žiliams ir V. F. Peleckams.

Ačiū laidotuvių direktoriui D. Petkui už rūpestingą patarnavimą.

Grabauskų šeima

A.†A.
ONAI MAČIOKIENEI

mirus, dukrai gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos valdybos pareigūnei URŠULEI ZINKIENEI, giminėms ir artimiesiems liūdint, reiškiame gilią užuojautą.

„Gen. T. Daukanto" kuopos valdyba ir nariai

A.†A.
STASIUI SINIUI

Lietuvoje mirus, jo seseriai SOFIJAI CIBIENEI, šeimos nariams ir giminėms liūdint, reiškiame gilią užuojautą

Ona ir Liudas Kronai

PADĖKA
A.†A.
ALEKSAS POCIUS

1989 m. lapkričio 25 d. išlydėjome mūsų mylimą Vyrą, Tėvelį, Sūnų ir Brolį į paskutinę kelionę.

Pasilikę giliame liūdesyje, dėkojame visiems mūsų šeimos draugams ir artimiesiems, jį prisiminusiems sunkios ligos metu ir pasidalinusiems mūsų skausmu laidotuvėse.

Širdingai dėkojame už gausius paguodos žodžius, laiškus, užuojautas spaudoje ir ypatingo grožio gėlių puokštes ir vainikus.

Reiškiame padėką už šv. Mišių aukas ir aukas organizacijoms.

Nuoširdžiai dėkojame kun. J. Kuzinskui už maldas koplyčioje, kun. A. Saulaičiui, SJ, už maldas su šeima ir kun. V. Mikolaičiui už atlaikytas šv. Mišias, palydėjimą į Amžiną Poilsį ir apeigas kapinėse.

Širdingai dėkojame mielam Algirdui Braziui už giedojimą šv. Mišių metu.

Dėkojame Leopoldui Kupcikevičiui už nuoširdų aprašymą spaudoje.

Gili padėka Gediminui Deveikiui už draugiškus žodžius ir atsisveikinimo pravedimą.

Ačiū karsto nešėjams G. Deveikiui, M. Deveikiui, Š. Gotceitui, A. Janoniui, S. Miknaičiui, A. Petraičiui, A. Sasnauskui ir I. Šepskiui.

Dėkojame laidotuvių direktoriui D. Petkui už rūpestingą ir nuoširdų patarnavimą.

Nuliūdę **žmona, sūnūs, motina, broliai ir kiti giminės.**

GAIDAS–DAIMID

EUDEIKIS

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — (1-312) 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — (1-312) 476-2345

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonas (708) 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. (1-312) 737-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. (708) 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. (708) 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — (708) 652-1003

Sally **Donald M., Jr.**

VANCE

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA
DIREKTORIAI
1424 So. 50 Ave., Cicero, Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. (708) 652-5245

midland federal
Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki $100,000.00
Apdrausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
(1-312) 925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
(1-312) 254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
(708) 598-9400

FSLIC

EQUAL HOUSING LENDER

APLINK MUS

x Stasys Lozoraitis, Lietuvos pasiuntinys Washingtone ir prie Švento Sosto, kovo 12 d. vakare kalbėjo per TV kanalą 11 apie Lietuvą ir Nepriklausomybę, kurią sekmadienį Vilniuje paskelbė.

x A. a. Emilija Genienė, dr. Jono Genio, Altos atstovo Washingtone, motina, mirė kovo 13 d., sulaukusi 94 metų amžiaus. Buvo gimusi Rozalimo parapijoje Lietuvoje gyveno Marijampolės vienkiemy, Pakruojo valsč., Pamūšio parapijoje. Paliko nuliūdime sūnų dr. Joną Genį su šeima. Velionė laidojama kovo 16 d. Lanham, Maryland.

x Prie First National banko Chicagos mieste J. Kazlausko ir E. Sumano iniciatyva buvo pakelta dviem dienom lietuviška vėliava priminti miesto centro žmonėms Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą.

x Patikslinimas. „Vilnius lietuvių liaudies dainose" knyga, kurią paruošė Gražina Krivickienė- Gustaitytė, su persiuntimu kainuoja 22 dol. — ne 12 dol., kaip per klaidą anksčiau buvo „Drauge" paskelbta.

x Už kalėdines korteles, kalendorių atsiuntė po 20 dol. Algis ir Milda Tallat-Kelpšai, E. Diminskienė, Petras Vizgirda, Vydas Dargis, Liucija Kurkulis, Apolonia Wedrycka, Vincas Ankus, Jadvyga Mejeris, Rimas Česonis, Vanda Rees, Vytautas Sinkus, Stasys Predkelis, A. Gylys, Tėvai Pranciškonai, Liuda Velunas, Ona Didžbalis, Ina Užgirienė, Alfonsas Noreika ir Audronė Karalius. Visiems nuoširdus ačiū.

x DRAUGO koncertas įvyks š.m. balandžio 1 d. 3 v. p.p., sekmadienį, Marijos Aukštesniosios mokyklos salėje. Programą atliks okupuotos Lietuvos solistai: Sofija Jonaitytė, Algirdas Januta ir pianistas Povilas Stravinskas. Bilietus į koncertą galima įsigyti **Gifts International Vaznelių parduotuvėje, 2501 W. 71 St., Chicago, IL 60629, tel. 471-1424.**

(sk)

x Užtrauksim naują giesmę, broliai! Edmondo ir Liutos Saliklių filmas sutinkamas penktadienį, kovo 16 d. 7:30 v.v. JC kavinėje. Vakaronę ruošia Chicagos sendraugiai ateitininkai.

(sk)

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14300 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 778-0800
Kasdien 9—6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais
pagal susitarimą

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. (708) 325-3157
Valandos pagal susitarimą

x Prof. dr. Vytautas Vardys, Oklahomos politinių mokslų universitete dėstytojas buvo pakviestas į TV 11 kanalą kalbėti apie Lietuvą. Tai jis atliko kovo 12 d. vakare. Buvo gerai matomas ir Chicagoje.

x Dainavos ansamblio spektaklis vaizduoja joninių tradicijas, šienapjūtę. Šienapjūtei yra reikalingi dalgiai ir grėbliai. Šiuos dalykus padarė Adomas Vaitkevičius, ir jie bus naudojami „Kai papartis žydi" spektaklyje kovo 25 d.

x Jonas Bobelis parašė apie Lietuvos nepriklausomybę ir Sovietų Sąjungos politiką gražų straipsnį, kuris buvo išspausdintas „Chicago Tribune" kovo 10 d. laidoje. J. Bobelis yra Vliko valdybos pirm. dr. K. Bobelio sūnus, šiuo metu dirbąs Eltos informacijoje.

x Dzūkų draugijos susirinkimas, kuris buvo paskelbtas kovo 25 d., neįvyks — jis yra atidėtas. Nauja susirinkimo data bus paskelbta vėliau.

x Floridos „The Orlando Sentinel" biznio dalyje yra įdomiai aprašyta Nida Corp. Melbourne. Savininkas yra Drąsutis Gudelis.

x Už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė po 15 dol. Teresė Lansbergienė, Ignas Skirgaudys, Eduardas Kersnauskas, Kazys Vilunas, Antanas ir Marija Vyčai, Ignas Varnas, Vladislovas Maciejauskas, Virginia Pervažas, Stasė Kaluza ir 12 dol. P. Meškauskas. Visiems tariame ačiū.

x Po 10 dol. atsiuntė už kalėdines korteles ir kalendorių Elena Gaižutis, M. Vaišnys, Elena Alkus, Jonas Kvietys, A. Kazickas, Danutė Milas, K. Lingertat, Bronius Tiškus, J. Jusevičius, L. Antanėlis, K. Česna, Stasys Naumus, Petras Aleškaitis. Nuoširdus ačiū.

x Pratęsdami prenumeratą, pridėjo po 15 dol. Jurgis Gimbutas, Vytautas Dailidė, Zefirina Balvočius, S. Sakevičienė, Augustas Pretkelis, Antanas Sakis, Vladas Garsys, V. Šuopys, dr. V. Grakauskas, Adolfas Sekonis, Ona Balčiūnienė, dr. Aldona Janačienė, Jurgis Bubnys, V. Budvydas, Josephine Dziubinskas, Juozas ir Aleksandra Korsakai, Jonas Jankauskas, S. Jurgelis, Mykolas Židonis. Nuoširdus ačiū.

x „Dainavos" ansamblio spektakis „Kai papartis žydi" įvyks kovo 25 d., sekmadienį, 3:00 val. p.p. Morton auditorijoje, Cicero. Bilietus galima įsigyti Vaznelių prekyboje ir taip pat Lemonte po Mišių. Visi kviečiami gausiai dalyvauti.

(sk)

x MAISTO DEFICITAS LIETUVOJE! Prieš išvykdami aplankyti savo artimuosius Lietuvoje nepamirškite pasirūpinti deficitiniu maistu. Už $100.00 „Žaibas" pristatys jūsų nurodytu adresu Lietuvoje 4 kg. lietuviško skilandžio, 2 kg. „Žalgirio" dešros, 2 kg. „Suvalkietiškos" dešros, 1 kg. „Sodžiaus" dešros, 1 kg. filė plėveleje. **„ŽAIBAS" 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, Ill. 60457, tel. (708) 430-7272.**

(sk)

x Keičiame dolerius į rublius aukštu santykiu. Pristatome į Lietuvą naują automašiną „LADA" tik už $3,500. Tvarkome palikimus. **Skambinti 312-434-8618.**

(sk)

x JUOZAS BACEVIČIUS, namų pirkimo ir pardavimo atstovas. Greitas ir tikslus patarnavimas. Nemokamas namų įvertinimas. Skambinti: **Bell-Bace RE, tel. 778-2233.**

(sk)

x Jėzuitų koplyčioje gavėnios susitelkimą balandžio 5, 6 ir 7 d. ketvirtadienį - šeštadienį praves kun. dr. Viktoras Skilandžiūnas iš Ottawos. Pokalbiai du kartus per dieną — 10:30 ir 7 val., o užbaigimas su pusryčiais sekmadienį, balandžio 8 d. Rekolekcijas globoja Jaunimo centras. Visi kviečiami dalyvauti.

x Sol. Dalia Kučėnienė rengia koncertą su Argentinos konsulato prisidėjimu kovo 20 d., antradienį, 7 val. vak. The American Conservatory Collins salėje, 17 N. State St., 19 aukšte. Prie koncerto surengimo borokinių Lotynų Amerikos ir Ispanijos dainų prisideda taip pat Amerikos Muzikos konservatorija.

x Buvęs Švedijos vicepremjeras Pet Almark po Lietuvos nepriklausomkybės paskelbimo paskambino Vliko valdybos pirmininkui dr. K. Bobeliui ir, pasveikinęs su nepriklausomybės paskelbimu, pažadėjo imtis priemonių įtikinti Švedijos vyriausybę pripažinti Lietuvos nepriklausomybę.

x Už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė 20 dol. aukų Petras Brizgys, V. M. Šernas, Vladas Jasiulionis, Roma Balčiūnas, Julius Jakutis, Algimantas Valaitis, K. Ječius, Angela Lesčinskas, Kl. A. Girvilas, Pranas Zundė, Stepas Barkauskas, Stasys Liepas, Romas Kronas, Algirdas Saulis, Pranas Jonelis, Ona Deksnys. Labai dėkojame.

x Vladė Damašius, East Chicago, Ind., Eva Valentinas, St. Francisco, Cal., Olga Markūnas, Waukegan, Ill., Petras Mikšys, Leicester, Mass., Jonas Činkus, Boca Raton, Fla., Bronius Gelažius, Chicago, Ill., Regina Balutis-Janczyszyn, Riverside, Jonas Černius, Jacksonville, Fla., pratęsdami prenumeratą, kiekvienas paaukojo po 20 dol. dienraščio paramai. Nuoširdus ačiū mūsų garbės prenumeratoriams, rėmėjams.

x Tik paliesk rankenėlę, ir „Kalba Vilnius". Taip veikia naujieji automatiniai Grundig radijai. O gal norite sutaisydinti vokišką radiją? Gradinskas, 2512 W. 47th Str., Chicago, IL. **tel. 312-376-1998.**

(sk)

x Maldininkų kelionė į Lietuvą — rugpjūčio 20 - rugsėjo 9 d., dalyvaujant Šiluvos ir Žemaičių Kalvarijos atlaiduose, aplankant Kryžių kalną, Vilniaus Nicos ir Klaipėdos bažnyčias. Rezervacijoms kreiptis į: **Travel Advisers 1515 N. Harlem #110, Oak Park, Ill. 60302, 708-524-2244.**

(sk)

x Patria dovaninių prekių ir elektronikos parduotuvės: Chicagoje, sav. A. ir F. Šlutai ir **St. Petersburg Beach, FL, 400—70th Ave.** vedėjai A. ir E. Radvilai. Abiejose parduotuvėse rasite lietuviškų prekių bei 220 voltų elektronikos ir kitų. Lietuvoje pageidaujamų, reikmenų didelį pasirinkimą. Priimam užsakymus ir iš kitų miestų. Greitai ir saugiai siunčiame jūsų dovanas į Vilnių **kargo — oro linija. Tel. 312-778-2100.**

(sk)

x Raginame visus 1990 abiturientus registruotis šių metų lietuvių abiturientų „Pavasario žiedų" pokyliui pas p. Ireną Polikaitienę, 7235 S. Sacramento Ave. Tel. (312) 434-2243 iki š.m. kovo mėn. 15 d.

(sk)

x Greit parduodu vieno ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite **RE/MAX REALTORS, Rimas Stankus, tel. (312) 586-5959 arba (708) 425-7161.**

(sk)

Tėvynės ŽVAIGŽDUTĖ

Įsteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicagos skyriaus

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Clevelando lietuviai vaikučiai reikalauja Lietuvai nepriklausomybės — Nuotr. V. Bacevičiaus

Viktoras Šimaitis

DIEVULI,

Kodėl Tu sutvėrei pasaulį
Be galo, be krašto – beribį?
Gana būtų buvę mums saulės
ir žemės gausingų gėrybių.

Gana būtų rūtų prie lango
Ir ryto aušrų purpurinių!
Gana vyturėlio padangėj
Laisvos ir laimingos Tėvynės!

Dievuli, Tau plazda ir tviska
Šimtai milijonų žvaigždelių,
O mes Tau dėkojam už viską
ir giedame „Pulkim and kelių".

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ

1990 m. vasario 10-11 d., Maironio lituanistinė mokykla šventė Lietuvos nepriklausomybės šventę.

Šeštadienį Kastytis Šoliūnas ir Romas Blažys pakėlė Lietuvos tautinę vėliavą prie Lemonto miesto rotušės. Ten skaičiau proklamaciją, dedikuotą lietuviams, gyvenantiems Lemonte. Ten dalyvavo mūsų gimnazijos klasių mokiniai, mokytojos, Lietuvių Bendruomenės apylinkės pirmininkas Kostas Sušinskas ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos atstovas Rimas Domanskis.

Sekmadienį Mairionio mokykla atliko nepriklausomybės šventės minėjimą. Po Mišių visi rinkosi į sporto salę. Mokiniai dalyvavo programoje: deklamavo, dainavo. Pagrindinė tema — „Laisva Lietuva". Rasa Poskočimienė buvo pagrindinė programos organizatorė. Programos klausėsi tėveliai, svečiai, jų tarpe buvo Illinois kongresmenas.

Lietuvos ir Amerikos lietuvių jaunimui yra labai svarbu, kad Lietuva būtų laisva. Ji mūsų tėvų ir senelių gimtinė. Todėl mes su meile švenčiam Lietuvos nepriklausomybės šventę.

Vilija **Januškytė,**
Lemonto Maironio lit. aukšt. m-los 2 kl. mokinė.

TAUTOSAKA

Nė vienas nenori degančio galo.

Viena galva, du liežuviai.

Genys margas, žmogaus gyvenimas dar margesnis.

Geriau su geru, o ne su piktu.

Nei giltinė be priežasties nepjauna.

Gyrūno puodas niekada netaukuotas.

Ilgiau gyvendamas, daugiau ir mokykis.

LIETUVOS HIMNO REIKŠMĖ

Pradžioje Lietuva, kaip ir kitos tautos, neturėjo savo himno. 1898 m. rugsėjo 15 d. Vincas Kudirka „Varpo" šeštajame numeryje, su savo komponuotomis gaidomis, išspausdino „tautišką giesmę" — „Lietuva, Tėvyne mūsų", kuri dabar giedama kaip tautos himnas. Toje tautiškoje giesmėje Kudirka išreiškia lietuvių tautai siektinus idealus.

Visų didesnių tautos švenčių metu, Lietuvoje bažnyčiose ir visur kitur, giedodavo tą himną. Kai 1940 metais Lietuvą okupavo rusai, uždraudė giedoti himną.

Dabar lieuviai išsikovojo teisę giedoti himną ir švęsti nepriklausomybės šventę vasario šešioliktą dieną. Himnas skatina mus visus dar labiau dabar siekti nepriklausomybės.

„Lietuva, tėvyne mūsų,
tu didvyrių žeme!
Iš praeities tavo sūnūs
te stiprybę semia!„

Peržvelgę Lietuvos istoriją, matome daug garbingų didvyrių, kurie įvairiais būdais kovojo už savo tėvynę. Jie gynė ją nuo priešų, nesigailėdami net savo gyvybės. Turėjome daug knygnešių, rizikavusių savo laisvę ir gyvybę, gabendami slaptai lietuviškas knygas ir laikraščius iš Prūsijos. Todėl himnas ir ragina mus prisiminti Lietuvos praeitį ir didvyrius, laikydami juos pavyzdžiu.

„Tegul tavo vaikai eina
vien takais dorybės,
Tegul dirba tavo naudai
ir žmonių gėrybei".

Šie himno žodžiai mums sako, kad lietuviai turi būti dori žmonės, nes reikia tokiais būti, kad nežūtų visuomenė ir tauta.

„Tegul saulė Lietuvos
tamsumus prašalina,
Ir šviesa, ir tiesa,
mūs žingsnius telydi".

Nors himnas tiesiogiai ir nepasako, bet reikia kreiptis į Dievą, kuris yra lyg saulė ir šviesa, kad Jis atitolintų visas tautos nelaimes ir netikėtumus, kad šviesa ir tiesa lydėtų kiekvieną lietuvį.

„Tegul meilė Lietuvos
dega mūsų širdyse.
Vardan tos Lietuvos,
vienybė težydi".

Esame skatinami mylėti tėvynę ir kiekvieną brolį bei seserį lietuvį. Tėvynės gerovei reikia atsisakyti visokių priešingų norų, vieningai dirbti ir gyventi Lietuvai.

Ugnė Skripkutė,
Los Angeles Šv. Kazimiero aukšt. lit. m-los mokinė,
(Mokyklos jubiliejinis leidinys).

GALVOSŪKIO NR. 96 ATSAKYMAS

Šaltis papuošia langų stiklus, sušaldo medžių lapus, žolę ir kitus augalus. Kai ore yra daug drėgmės ir oro temperatūra pasiekia 32° F arba 0° C, prasideda šalimo procesas. Nuo šalto oro vandens garai virsta smulkiais vandens lašeliais. Šaltis juos kristalizuoja. Langų stikluose ledo kristalo įvairioms formoms susidaryti padeda plonučiai įbrėžimai stikle, dulkių nuosėdos ir kitos liekanos. Tais dalykais naudodamasis Senis Šaltis pademonstruoja savo meną. Dar yra „baltas šaltis", kai medžiai pasidaro balti — pasakiškai gražūs. Tai šarma. Ji pasidaro iš rūko. Smulkūs rūko „grūdeliai" sušąla ir aplipdo gražiai augalus. Kirstalinis šaltis susidaro tiesiogiai iš ore esančių labai smulkių vandens lašelių su gazų ir kitų dalelių priemaišomis.

Vieniems šaltis teikia grožį, meną, kitiems — nuostolį. Kai ankstyva šalna pasirodo, nušaldo prinokusius vaisius, sunaikina gėles, daug nuostolių padaro ūkininkams ir vaisių plantacijų savininkams. Žmonės visaip gina savo turtą. Kuria laužus tarp medžių, dengia dideliais plastikos gabalais žemaūgius augalus, tačiau didelių plotų nepajėgia apsaugoti. Skaitėte spaudoje, kad šios žiemos šaltis labai daug nuostolių padarė Floridos augmenijai.

SUPRATAU KALĖDŲ ŠVENČIŲ REIKŠMĘ

Man dar mažai esant, Kalėdų švenčių metu visa šeima susirinkdavo. Visi kalbėdavosi, pasakodavo įvairias istorijas, o mudvi su sesute laukdavome senelio šalčio. Mama mus taip įtikindavo, kad mes tikrai tikėjome, kad jis egzistuoja. Truputį paaugus, tie pasakojimai man darėsi suprantamesni ir įdomūs. Aš pradėjau suprasti tikrą Kalėdų reikšmę. Tais laikais okupuotoje Lietuvoje labai daug kas švęsdavo tik Naujus Metus, nors lietuviai, senu papročiu, susirindavo per Kūčias ir Kalėdas. Mūsų šeima laikydavosi įpročio niekur neiti, tik valgyti Kūčias namie.

Simona Pulikaitė,
Marquette Parko lit. m-los 8 sk. mokinė.

Ir gyvena linksmai, kaip antis baloje.

Tu tik valgai ir valgai — kaip antis vienu grobu (žarna).

Kytra (gudri) kaip laukinė antis.

GALVOSŪKIO NR. 97 ATSAKYMAS

Baltosios meškos pasislepia apie tokias vietas tarp ledų, kur ruoniai (seals) iškiša galvas iš vandens pakvėpuoti oru. Tada muša savo sunkia letena ruoniui per galvą. Sutrenkia galvą į ledą ir taip apsvaigintą pasigrobia.

GALVOSŪKIO NR. 100 ATSAKYMAS

Trečioji sesuo turi 20 riešutų.

GALVOSŪKIS NR. 116

(Žiūrėkite piešinėlį)

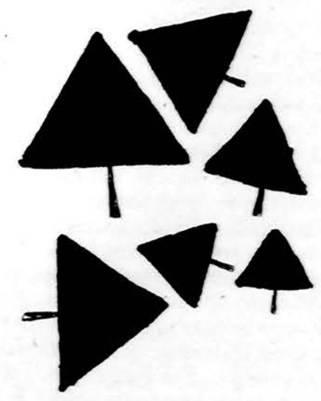

Čia matote daug eglučių, sumestų į vieną vietą. Išrinkite iš jų didžiausią ir mažiausią, apibraukite lankeliu. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 117

(Žiūrėkite piešinėlį?

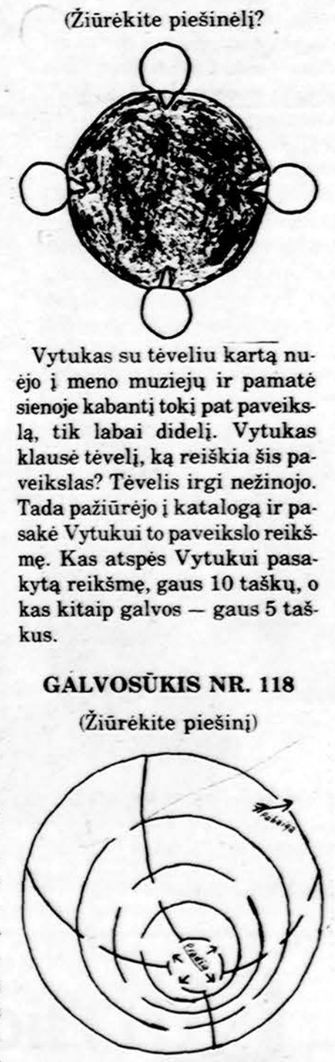

Vytukas su tėveliu kartą nuėjo į meno muziejų ir pamatė sienoje kabantį tokį pat paveikslą, tik labai didelį. Vytukas klausė tėvelį, ką reiškia šis paveikslas? Tėvelis irgi nežinojo. Tada pažiūrėjo į katalogą ir pasakė Vytukui to paveikslo reikšmę. Kas atspės Vytukui pasakytą reikšmę, gaus 10 taškų, o kas kitaip galvos — gaus 5 taškus.

GALVOSŪKIS NR. 118

(Žiūrėkite piešinį)

Kaip atrasti išėjimą iš to voratinklio? Pradžioje pažymėti strėlėmis keturi išėjimai, bet tik vienas iš jų yra tikras. Nubrėžkite tikrąjį kelią. (5 taškai)

GALVOSUKIS NR. 119

Kodėl Kristus sakydamas pamokslą minioms žmonių prie Galilėjos ežero, įlipo į laivą ir iš ten aiškino žmonėms savo mokslą? (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 120

Užrašykite skaitmenimis dvidešimt tris milijonus tris tūkstančius aštuoniolika. (5 taškai)